

Naam : .....

Zuid-Afrika 4

18 juli 2018 - 10 augustus 2018

Leuvens Meisjeskoor

Eigen notities

[illegible]

Dank aan Luc voor het nalezen.
Veel leesgenot ! An en Karina

Inhoudstafel

Reisprogramma 4 - 8

Zuid-Afrika in vogelvlucht 9 - 10

Zuid-Afrika ontdekken 11 - 31

Geschiedenis Zuid-Afrika 32 - 35

Wat nemen we mee ? 36

Wat zingen we ? 37

Wie gaat er mee ? Controlegroepjes. 38

Verdeling kamers 39 - 40

Het sappige Zuid-Afrikaans taaltje 41

Over het Zuid-Afrikaans volkslied 42

*julle het horlosies
ons het tyd
Afrikaans gezegde*

Zuid-Afrika

“Het Leuvens Meisjeskoor trekt door Zuid-Afrika !”

Woensdag 18 juli

Om 15.30u zijn we met pak en zak (bagage: 23 kg, handbagage: 8 kg, 55 cm op 40 cm op 23 cm) op de luchthaven van Zaventem.

Om 18.05u vliegen we met **Lufthansa** richting Frankfurt waar we om 22.05u doorvliegen richting Johannesburg (Zuid-Afrika)

Donderdag 19 juli

Rond 8.30u landen we in Johannesburg.

Daar hebben we een blij weerzien met onze gids Christo. Na de formaliteiten op de luchthaven rijden we onmiddellijk naar onze eerste jeugdherberg **1322 Backpackers International in Pretoria**.

Na de verdeling van de kamers en de lunch verkennen we Pretoria (Union buildings, het centrum...)

's Avonds een heerlijke braai in de backpackers en daarna zullen we wel nood hebben aan een heerlijk bedje.

Vrijdag 20 juli

Na het ontbijt rijden we naar Johannesburg.

Daar bezoeken we Constitution Hill.

Na de lunch gaan we naar het Apartheid Museum.

Om 16u worden we verwacht in het Kardia Auditorium in Alberton (Johannesburg) voor een repetitie. Om 19u hebben we ons **eerste concert** van de reis met het **“Colla Voce Youth Choir”** en 3 andere koren in de Kardia Church.

Na het concert gaan we met de bus weer naar de backpackers.

Zaterdag 21 juli (Belgische Nationale Feestdag)

Uitslapen. Na het ontbijt bezoeken we het **Freedom Park**.

Namiddag : bezoek aan Voortrekkersmonument en National Heritage Monument.

Avondeten in de backpackers.

Zondag 22 juli

Vandaag worden we verwacht door het **“Soweto Gospel Choir”** in het Chiawelo Community Center voor een hele dag Soweto (workshops, rondleiding Soweto, lunch in Sakhumzi, concertje, ...)

's Avonds lekkere braai en daarna moet er ingepakt worden, want de volgende dag vertrekken we vroeg richting Durban.

Maandag 23 juli

Vroeg uit de veren. Ontbijt om 7u.

Om 8u vertrekken we richting **Durban** (625 km).
Onderweg bezoeken we de Capture Site Mandela
(tussen Nottingham en Howick)

Onze tweede verblijfplaats: **Ansteys beach backpackers**, heerlijk gelegen op 50m van het strand.

Dinsdag 24 juli

Om 8.30u ontbijt in "Lords". Dan naar het Moses Madiba Stadium waar we met de skycar van een geweldig uitzicht kunnen genieten, om daarna naar "Ushaka Village Walk" te gaan. Dit is een geweldige mall. We gaan zeker ook de sardinetrek bewonderen en de zandsculpturen.

Na de lunch in "Lords" worden we om 16u verwacht in "Maris Stella" (dogters skool) . Om 18u eten we samen met het "**Kwazulu Natal Youth Choir**". Om 19u hebben we dan concert.

Woensdag 25 juli

We ontbijten in "Lords" om 8.30u.
We pakken in en vertrekken rond 10u richting **Mthatha** (430 km).
Onze volgende verblijfplaats is het **Savoy Hotel**.

Donderdag 26 juli

Na het ontbijt vertrekken we rond 10u richting **East London** (233 km).

Eventueel bezoeken we eerst het Nelson Mandela Museum in Mthatha.

Onderweg houden we even halt in Qunu, de begraafplaats van Mandela. Onze volgende verblijfplaats : **Santa Paloma Guest Farm**.

Vrijdag 27 juli

We genieten van een rustige ochtend in de backpackers en een kleine rondrit door de stad waar we o.a. het prachtige stadhuis met het standbeeld van Steve Biko gaan bezichtigen. Na de lunch rijden we door naar het Estuary Nature Reserve voor een prachtige wandeling van 2 km in het natuurreserveaat.

Zaterdag 28 juli

Rond 9.30u vertrekken we naar Port Elizabeth (284 km).
Eerst bezoeken we in East London het "Lion Park". We lunchen in het "**Pinecreek restaurant**" om dan rond 13.30u verder te rijden richting Port Elizabeth. De gastgezinnen zullen ons daar opwachten.

Zondag 29 juli

Ontbijt in de gastgezinnen.
Gezamenlijk ? middagmaal en dan repeteren.
Concert om 15u met het "**Eastern Cape Children Choir**".

Maandag 30 juli

We nemen afscheid van het gastgezin. We bezoeken het Mission Vale Centre (township) waar we om 9u een rondleiding krijgen. Daarna maken we ons nuttig in verschillende groepen. Na de lunch zingen en dansen we samen met het kinder- en volwassenenkoor daar.
Volgende verblijfplaats : **Addo Rest Camp**.

Dinsdag 31 juli

Uitslapen, uitchecken, brunchen en om 12u is er een game drive (safari) voorzien. Deze duurt twee uur. Daarna vertrekken we naar **Plettenberg Bay** (300 km) naar onze volgende verblijfplaats : **African Array Backpackers Lodge** waar we als avondeten "bobotie" krijgen.

Woensdag 1 augustus

Ontbijt om 8.30u. Vandaag hebben we een dagje Tsitsikamma National park (Zipline Adventure, **hangbrug boven de Stormsriver**, ...) op het programma staan.
's Avonds braai in de backpackers.

Donderdag 2 augustus

We gaan varen op de Keurboomrivier met Keurboom River Ferries. Lunch op de boot. Daarna gaan we naar **Robberg Peninsula** Witsand Dune, voor een prachtige wandeling. Hopelijk kunnen we er dolfijnen en walvissen spotten.

Vrijdag 3 augustus

Na het ontbijt staat "Birds of Eden" op het programma. Na de lunch vertrekken we naar **George** naar onze volgende verblijfplaats : **Pine Lodge Resort**. Om 14u gaan we naar het "Thembalethu Life Community Centre".

Zaterdag 4 augustus

Rond 9.30u gaan we naar de Outeniqua farmers market . Om 12 u gaan we lunchen in de "**Red Berry Farm**" om daarna onze weg te zoeken in de "Mol" doolhof. Misschien komen we er wel een struisvogel tegen..... Als we uit het **doolhof** geraken, kunnen we nog andere activiteiten doen zoals bubble ball, go carts, ...

Zondag 5 augustus

We gaan nog wat centjes opdoen in de "Garden Route mall". Na de lunch bij "Vikki's@the Beach" hebben we een heerlijke strandnamiddag aan Victoria Bay. Nadat we ons opgefrist hebben in de backpackers trekken we naar het "Getafix Garden Café" voor een **djembé sessie met Zak Edgar**. Daarna krijgen we daar een heerlijk buffet.

Maandag 6 augustus

We checken uit en vertrekken naar **Albertinia** (105 km) naar onze volgende verblijfplaats : **Garden Route Game Lodge**. Daar lunchen we en om 15u hebben we weer een game drive.

Dinsdag 7 augustus

Vroeg opstaan want om 7u hebben we opnieuw een game drive. Om 9u ontbijt en vertrek naar onze laatste verblijfplaats van deze reis : **Stoked Backpackers in Muizenberg (Kaapstad)**. Om 19.30u hebben we ons laatste concert met het **Cape Town Youth Choir** en een plaatselijk jongenskoor in "Centre for the book".

Woensdag 8 augustus

We bezoeken uiteraard de Tafelberg en de pinguïns op Cape Peninsula. Ook **Kaap de goede Hoop** brengen we een bezoekje. 's Avonds: diner in Moyo restaurant in Blouberg.

Donderdag 9 augustus

En zo is onze laatste dag in Zuid-Afrika aangebroken. Onze laatste randen gaan we eerst nog opdoen in **Victoria and Alfred Waterfront**. Om 12u gaan we terug naar de backpackers voor de lunch en om onze bagage op te halen. Om 15u is het dan zover, we begeven ons naar de luchthaven van Kaapstad waar ons vliegtuig om 17.40u huiswaarts vertrekt.

Vrijdag 10 augustus

Na een lange vlucht (tussenlanding Frankfurt) komen we rond 8.30u in Zaventem aan. Hier eindigt onze Zuid-Afrikareis 2018. Na het uitpakken, een heerlijk bad, een lekkere lunch kunnen we beginnen vertellen over al onze avonturen.

Zuid-Afrika in vogelvlucht

*Zuid-Afrika wordt gekenmerkt door uiterst gevarieerde en buitengewone landschappen die gaan van de tropische kusten van Kwazulu-Natal tot de glooiende rode duinen van de Kalahari. De unieke fauna en flora worden in talrijke nationale parken, wild- en natuureservaten beschermd. Met deze schatten en met zijn vriendelijke mensen, een wonderbaarlijke mengeling van rassen, religies en identiteiten, presenteert Zuid-Afrika zich als 'een wereld in een land'. Het leverde Zuid-Afrika met recht de bijnaam **Rainbow Nation** op.*

Zuid-Afrika ligt op het zuidelijkste punt van Afrika. De totale oppervlakte van het land is 1.123.226 km², 40 keer groter dan België. Er wonen 55 miljoen mensen, wat betrekkelijk weinig is voor zo'n groot land als je bedenkt dat er in ons klein landje 11 miljoen inwoners zijn.

Zuid-Afrika grenst in het oosten aan Swaziland, in het noordoosten aan Mozambique, in het noorden aan Zimbabwe en Botswana en in het noordwesten aan Namibië. Midden in Zuid-Afrika ligt het onafhankelijke bergkoninkrijkje Lesotho. De kustlijn met de Indische Oceaan in het oosten en de Atlantische Oceaan in het westen is maar liefst 3000 kilometer lang. De belangrijkste rivier van Zuid-Afrika is de Oranjerivier die ontspringt in de Drakensbergen van Kwazulu-Natal en over een afstand van meer dan 2200 kilometer bij Oranjemund en Alexander Bay in de Atlantische Oceaan stroomt.

Provincies Sinds de totstandkoming van het democratische Zuid-Afrika in 1994, is het land verdeeld in negen provincies :

Gauteng
Vrijstaat
Kwazulu Natal
Oostkaap
Westkaap
Noordkaap
Limpopo
Noordwest
Mpumalanga

Iedere provincie heeft zijn eigen unieke plekken en geschiedenis.

Talen In het begin van de jaren 90 kende Zuid-Afrika twee officiële talen, Afrikaans en Engels. Na de apartheid kregen ook de talen van de belangrijkste zwarte volkeren een officiële status zoals Zulu, Xhosa, ... Engels is de belangrijkste voertaal. Het Afrikaans is voor ons, Vlamingen, goed te begrijpen, zeker als er niet te snel gesproken wordt. Het grootste verschil tussen het Afrikaans en het Nederlands is het feit dat de woorden worden geschreven zoals ze worden uitgesproken. Werkwoorden worden niet vervoegd en de Zuid-Afrikanen maken gebruik van een dubbele negatie (Ik is niet bij die thuis nie, ik ben niet thuis). Dikwijls is de betekenis van de woorden vrij gemakkelijk af te leiden bv. wegneemetes (afhaalmaaltijd), peuselhappy (snack), hysbak (lift), kameelperd (giraf), Bobbejaan (baviaan), ...

Vlag De betekenis van de vlag is nooit officieel neergeschreven maar er wordt algemeen aanvaard dat de volgende beschrijving klopt :

Rood: staat voor het bloedvergieten (Boerentrek, Boerenoorlog, Apartheid)

Blauw: kleur van de 2 oceanen die aan Zuid-Afrika grenzen (Atlantische en Indische Oceaan), de blauwe lucht

Groen: de natuur

Geel: natuurlijke rijkdommen van het land, waaronder goud

Wit: de blanke Zuid-Afrikaan

Zwart: de meerderheid van de bevolking heeft een donkere huidskleur.

Centraal staat de 'Y' vorm. De twee uiteinden die samen komen in één lijn symboliseert het samenkomen van diverse elementen binnen de Zuid-Afrikaanse staat en de eenwording van de democratische staat.

En als je de vlag goed bekijkt, kan je ook de ontwerpen van de vlag van Engeland (links) en die van Nederland (rechts) zien.

Landschap Het landschap is heel gevarieerd : ruige natuur in Mpumalanga, prachtige zandstranden langs de oost- en zuidkust, dorre woestijngebieden in het noordwesten, majestueuze toppen van de Drakensbergen, monotoon maar bijzonder landschap in de Karoo woestijn en weelderig groene landbouwgebieden in de West-Kaap.

Geologisch gezien bestaat Zuid-Afrika grotendeels uit een plateau met een hoogte tussen de 600 en 1800m, dat zich vanuit het noordoosten over het centrale deel van het land uitstrekt.

De Drakensbergen vormen de oostelijke grens met de lager gelegen kustvlaktes. In het zuiden wordt het plateau begrensd door de Karoo. In het westen en noordwesten daalt het plateau af naar de Kalahariwoestijn en de westelijke kustvlakte.

Klimaat Door de ligging ten zuiden van de evenaar begint de Zuid-Afrikaanse zomer in december en de winter in juni. Ondanks de enorme afmetingen van het land is het klimaat betrekkelijk uniform en gematigd.

Het warmst is het aan de oostkust met een gemiddelde temperatuur van 20,6°C in Durban.

Overdag wordt het daar in de zomer gemiddeld 27°C tot 22°C in de winter. Zelfs in de winter is het op de meeste plaatsen altijd nog wel zo'n 20°C.

Planten Van alle bekende plantensoorten is zo'n 10% in zuidelijk Afrika te vinden: ca. 24.000 soorten. Bekende planten die oorspronkelijk uit Zuid-Afrika komen zijn o.a. geranium, vuurpijl, fresia, tuberroos en gladiol.

Dit is ook het land van de **protea of suikerbossie**.

De koningsprotea is de nationale bloem van Zuid-Afrika met bloemen van 25 centimeter doorsnee.

Vanwege het subtropisch klimaat komen aan de oostkust vele soorten bloemen voor, o.a. hibiscus, rododendron, azalea en gouden regen.

Door de hoge luchtvochtigheid en neerslag vinden we op de oosthellingen van de Drakensbergen bergwouden.

Dieren Door de grootte van het land en de zeer gevarieerde landschappen is de dierenwereld van Zuid-Afrika zeer rijk en divers.

In totaal komen er ongeveer 400 soorten zoogdieren voor in Zuid-Afrika met de voor Afrika als continent kenmerkende dieren als leeuw, panter, hyena, zebra, aap, neushoorn, buffel, gnoe of wildebeest, giraffe, olifant, antiloo, klipdas, nijlpaard, wrattenzwijn, baviaan (of bobbejaan) en nog vele andere. De vogelwereld van Zuid-Afrika is nog rijker dan die van de zoogdieren en omvat ca. 870 soorten.

Zuid-Afrika ontdekken !

Provincie : Gauteng

Gauteng is de kleinste provincie van Zuid-Afrika maar is wel het commerciële en administratieve hart van het land. Ze omvat voornamelijk het stedelijk gebied van Johannesburg. Ook Pretoria, de bestuurlijke hoofdstad van Zuid-Afrika, bevindt zich in deze provincie. De naam Gauteng is de Sotho-naam voor 'Plaats van het Goud'. In deze provincie werd namelijk in 1886 een enorme goudader ontdekt en werd het goud al snel de basis van de nationale economie. Tijdens het delven stuitte men op nog meer rijkdom in de grond, zoals diamanten en steenkool. Maar Gauteng is meer dan alleen maar stad, geld en politiek. Gauteng kent een aantal prachtige gebieden en nationale parken. Hier vind je archeologische opgravingen en wilde dieren. Hoofdstad : Johannesburg.

Pretoria (19 – 22 juli)

Op slechts 50 kilometer van Johannesburg ligt de politieke hoofdstad van Zuid-Afrika, Pretoria. Ook wel de 'Hoofdstad van de Apartheid' genoemd. Pretoria ligt op een hoogte van 1.350 meter boven de zeespiegel en wordt omringd door de vruchtbare Magaliesbergen waardoor de vallei waarin Pretoria ligt warm en beschermt is. De stad is genoemd naar de Voortrekker Andries Pretorius en was van 1860 tot 1902 de hoofdstad van de onafhankelijke Zuid-Afrikaanse Republiek, ook bekend als Transvaal.

Ruim de helft van de Pretoriase bevolking is blank. Er is een relatief kleine zwarte minderheid. In Pretoria wordt veel Afrikaans gesproken (48 %) . Dit komt omdat Pretoria een stad is met een Boerengeschiedenis, gesticht vanuit het verlangen onafhankelijk te zijn van de Britten en de zwarte bevolking. Zo'n 16% spreekt Engels. Noord-Sotho en Tswana zijn minderheidstalen. In mei 2005 stelde de 'Zuid-Afrikaanse commissie voor aardrijkskundige namen' voor de naam Pretoria te wijzigen in Tshwane.

Vergeleken met Johannesburg heeft Pretoria een veel rustigere en stijlvollere uitstraling en kent de stad een rijke historie met veel monumentale gebouwen zoals het Voortrekkers Monument, de imposante Union Buildings...

Er is maar weinig hoogbouw en er zijn veel parken, meren, en lommerrijke wijken. Elke lente staan de ongeveer 70.000 jacaranda's in volle bloei en is de stad gehuld in een lilakleur. De stad heeft haar rijkdom onder andere te danken aan de nabijgelegen diamantmijnen.

In **het hart van het stadscentrum**, in de 11 km lange Church Street (Kerkstraat), staat het huis van Paul Kruger, een van de grote leiders van de Voortrekkers of Boeren. Zijn standbeeld vind je terug op het Church Square. Het plein wordt omringd door indrukwekkende, openbare gebouwen, zoals de 'Old Raadsaal', het Paleis van Justitie, de Oude Nederlandse Bankbuilding en, niet te geloven, een Stella-café op de hoek.

Union Buildings

Het Uniegebouw is de officiële zetel van de Zuid-Afrikaanse regering. Het zandstenen pand dat uit meerdere delen bestaat is 275 m lang en is in de vorm van een halve maan gebouwd.

Aan een met zuilen versierd half rond, dat aan beide zijden door torens met koepeldak wordt geflankeerd, zijn twee identieke vleugels gebouwd die de Nederlandse (Afrikaners) en Engelse delen van de blanke bevolking in Zuid-Afrika vertegenwoordigen.

De eerste hoeksteen werd gelegd in 1910, kort nadat de Unie van Zuid-Afrika tot stand kwam, waarnaar het gebouw vernoemd werd.

Om het Uniegebouw ligt een grote tuin met verschillende inheemse planten. Ook ligt er een amfitheater nabij het gebouw.

Deze regeringszetel kreeg internationale bekendheid toen de eerste democratische president, Nelson Mandela hier in 1994 ingehuldigd werd. In de tuin staat tegenwoordig een imposant beeld van hem.

Onderaan de tuin staat een beeld van **oud president Louis Botha op een paard**.

Het imposante gebouw is gelegen op de Meintjieskop en kijkt uit over Pretoria. Het is helaas gesloten voor het publiek.

Na het overlijden van Nelson Mandela werd het amfitheater hernoemd tot het **Nelson Mandela** amfitheater.

Op 16 december 2013, een dag na zijn begrafenis is zijn standbeeld onthuld. Het bronzen standbeeld is negen meter hoog en staat voor de regeringsgebouwen. Met de onthulling kwam er een einde aan tien dagen van herdenkingen en rouwplechtigheden. De onthulling gebeurde door de toenmalige president Jacob Zuma en de keuze om het op die dag te doen was niet toevallig: 16 december is in Zuid-Afrika de Dag van de Verzoening, een dag om het einde van de rassensrijd te herdenken.

Mandela is weergegeven in het karakteristieke overhemd dat hij vaak droeg. Met zijn armen gespreid staat hij met zijn rug naar het regeringsgebouw en met zijn gezicht naar het volk.

*Nog een leuk weetje dat we zeker moeten verifiëren als we daar zijn : Andre Prinsloo en Ruhan Janse van Vuuren, de twee Zuid-Afrikanen die de taak kregen om het beeld te creëren, blijken een bijzonder gevoel voor humor te hebben. Toeschouwers hadden opgemerkt dat er een voorwerp leek te zitten in het rechteroor van Mandela. Bij nader onderzoek vonden ze een **bronzen haas**!*

De kunstenaars bevestigden dat zij de daders waren. Hun uitleg was verrassend. Het werd hen verboden hun handtekening op het beeld aan te brengen, dan kozen ze maar voor de haas die dienst doet als hun trademark. Ze kozen voor een haas omdat ze zich moesten "haasten" om het beeld op tijd klaar te krijgen. Het woord "haas" betekent ook in het Suid-Afrikaans "zich haasten".

Voortrekkersmonument

Het symbool van de Afrikaner gemeenschap, het Voortrekkersmonument, werd in 1938 gebouwd ter gelegenheid van de 100ste verjaardag van de Grote Trek. Het 40m hoge granieten bouwwerk staat op een sokkel van 40 bij 40 m en wordt omringd door een muur van 64 granieten replica van de ossenwagens waarmee de Voortrekkers ooit de Kaap verlieten (1836) om hun geluk in de Transvaal en de Oranje Vrystaat te gaan beproeven. Het monument ligt te midden van een tropische tuin die zowat alle Zuid-Afrikaanse planten, bomen en bloemen bevat.

De befaamde Zuid-Afrikaanse beeldhouwer Anton van Wouw heeft een bronzen standbeeld gemaakt van de **Voortrekker-oermoeder met kind**. Dit standbeeld prijkt nog steeds voor de toegangspoort.

Op elke hoek van het monument staan metershoge afbeeldingen van 4 belangrijke Voortrekkers : Pretorius, **Piet Retief** en Hendrik Potgieter. Het vierde beeld herinnert aan "de onbekende Voortrekker".

Binnenin vindt men de 30 meter hoge **Heldenhal** met een **92 meter lange marmeren muurgravure** (27 panelen) van de hand van Romano Romanelli, die in beeld brengt hoe de Boeren in 1835 uit de Kaapkolonie naar het binnenland trokken en verhaalt over alle oorlogen tegen de Zulu's en andere zwarte volkeren, over de Slag van Bloedrivier, alle onderhandelingen, alle ontberingen, de twee Boerenoorlogen en ten slotte op 31 mei 1910 de vereniging van de Boerenrepublieken met de twee Britse kolonies tot de Unie onder Britse vlag. Het Voortrekkersmonument werd dusdanig gebouwd dat jaarlijks op 16 december, klokslag 12u (de dag waarop de Slag bij Bloedrivier uitgevochten werd) de zon een cenotaaf of monumentale plaat verlicht, gelegen in een crypte waardoor het opschrift "*Ons vir jou Suid-Afrika*" leesbaar wordt.

National Heritage Monument

Zuid-Afrika's bevrijdingsstrijd werd gevoerd gedurende drie eeuwen koloniale overheersing en vier decennia apartheidsregering. In 1994 werd de vrijheid verworven en vierde de wereld de nieuwe democratie samen met Zuid-Afrika. De iconische leiders van deze epische reis, van de eerste leiders tot de laatste activisten, in The Long March to Freedom is een baanbrekende publieke attractie in het hart van het National Heritage Monument

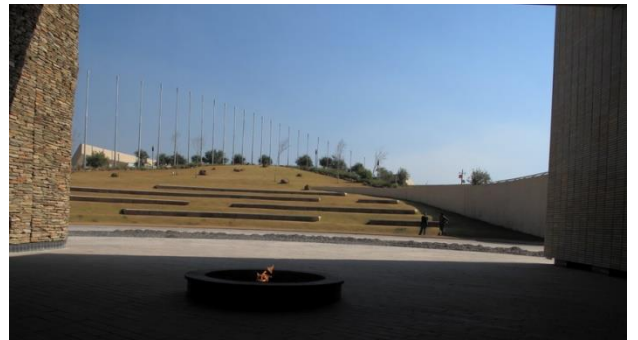
Freedom Park

Tussen de stad en het voortrekkersmonument in ligt het "Vrijheids" Park. Het modern complex dat in 2007 werd geopend, bestaat uit een gloednieuw museum (hapa) dat de geschiedenis van Zuid-Afrika doorloopt waarbij de lange strijd van Zuid-Afrika op weg naar vrede, nationale eenheid en rassengelijkheid wordt herdacht. Boven op de heuvel is het eigenlijke park gebouwd met o.a. een heilige plaats voor de gevallen, "Isivivane". Daar liggen een serie rotsblokken die uit elk van de negen provincies van Zuid-Afrika afkomstig zijn. Hier moet je je schoenen uitdoen uit respect voor de gesneuvelden.

De Uitspanplek is een rustige plek waar gezinnen samen de dag kunnen doorbrengen of waar bezoekers van het park kunnen ontspannen na een rondleiding. Het concept is afgeleid van het GroteTrek-tijdperk, waar de Voortrekkers hun reis onderbraken om te rusten. Deze rustplaats zou de uitspanplek worden genoemd.

Het "S'khumbuto", het hoofdcomplex bestaat uit een 697 meter lange muur waarop 75 000 namen van mensen die gestorven zijn tijdens de vele conflicten in Zuid-Afrika staan, **een amfitheater, een eeuwige vlam en 200 hoge metalen riethalmen**. Het geheel is nogal symbolisch. Zo staan de riethalmen symbool voor de hergeboorte van Zuid-Afrika als één natie. Ze zijn blijkbaar vanaf elke plek in Pretoria te zien.

Je wandelt over het **kronkelende pad** rond de 52 hectare van het park op de heuvel Salvokop om je in de Zuid-Afrikaanse geschiedenis te verdiepen en te genieten van een prachtig uitzicht op Pretoria en de omgeving.

Johannesburg (19, 20 juli)

Johannesburg, de grootste stad van Zuid-Afrika en tevens de hoofdstad van de provincie Gauteng, is verre van een toeristische trekpleister. De stad is letterlijk en figuurlijk op goud gebouwd. In 1886 vond de Australiër George Harrison het zeer geliefde blinkende metaal en dat veroorzaakte de langste goudkoorts aller tijden. Goudzoekers vanuit de hele wereld stroomden naar 'Johannesburg' en zo groeide de stad in drie jaar uit tot de grootste stad van het land. Ze kreeg de bijnaam 'Egoli': de stad van het goud. Toch heeft ze geen gouden geschiedenis door de enorme strijd tussen blank en zwart. De stad is een mengelmoes van rijk en arm en rijke zakenwijken als "Santon" liggen naast beruchte "townships" als "Alexandra". Vandaag de dag gonst het in de stad van de ondernemingslust onder de bijna 5 miljoen inwoners. Johannesburg vormt het economische hart van Zuid-Afrika.

Je vindt er grauwe fabriekswijken, enkele historische gebouwen, veel moderne hoogbouw en groezelige wijken met straatverkopers. De sloppenwijken beginnen zich beter te organiseren en zwarten krijgen meer kansen. Op cultureel vlak heeft de stad meer te bieden dan andere steden. Theater, jazz en andere kunstvormen worden steeds populairder en er zijn vele leuke markten.

Ooit was het **stadscentrum** het pompende hart van de stad maar na de afschaffing van de apartheid verlieten vele winkels en bedrijven deze wijk en verhuisden naar het noordelijke gelegen "Santon". Een aantal interessante gebouwen zijn o.a. het stadhuis. Vlakbij staat het gebouw van "Mandela & Tambo Law offices" waar Nelson Mandela ooit werkte als beginnende advocaat. Ten noorden van de Nelson Mandela-brug ligt "Constitution Hill". "Lilliesleaf Farm" in de noordelijke buitenwijken was het geheime ANC hoofdkwartier gedurende de jaren 60. Nu is het een museum.

Constitution Hill

"Grondwet Heuvel" is een bijzonder monument. Het voormalige fort laat het lot zien van mensen die in de jaren tussen de Boerenoorlog en het einde van het apartheidsregime geleden hebben. Gebouwd als verdedigingsfort tegen aanvallen van de Engelsen herbergt het complex vandaag o.a. het Constitutional Court waar de ziel van de nieuwe grondwet wordt bewaakt en verdedigd. De vleugel waar het Constitutional Court is gevestigd is in de jaren '90 geheel gerenoveerd en omgebouwd tot een licht en open gebouw waar moderne architectuur en Afrikaanse tradities samenkomen. De foyer wordt geheel omgeven door pilaren die de bomen representeren waaronder het overleg in Afrikaanse dorpen wordt gehouden.

In het oude fort was tijdens de apartheidsjaren de gevangenis voor blanke mannen gevestigd evenals de vrouwengevangenis en de beruchte gevangenisblokken 4 (Number Four) en 5 waar zwarte mannen hun proces moesten afwachten. Zowel Mahatma Gandhi, als Nelson Mandela hebben hier gevangen gezeten. Ook bijzonder is de 'We the People Wall' waar Zuid Afrikaanse burgers hun gevoelens en mening rondom de democratie in hun land kunnen uiten. Omdat het fort op een heuvel is gebouwd, biedt Constitution Hill een bijzonder uitzicht over de stad met haar hoge gebouwen en binnenstad.

Soweto (22 juli)

Soweto ligt 25 kilometer ten zuidwesten van Johannesburg.

Soweto, South Western Townships, is eigenlijk een samentrekking van 38 verschillende townships met ruim vier miljoen inwoners. In 1904 kwamen de eerste mensen wonen in het gebied ten

zuidwesten van Johannesburg.

De echte groei vond echter plaats in de jaren vijftig en zestig. De Zuid-Afrikaanse apartheidsregering besloot destijds dat in Johannesburg alleen nog maar blanken mochten wonen. Zwarten, kleurlingen en Aziaten dienden te verhuizen naar de voor hun 'ras' bestemde townships.

Deze wijken smolten in de volgende decennia samen tot de huidige stad Soweto met ruim vier miljoen inwoners.

Soweto heeft in het buitenland vaak nog een slechte naam. Het zou er gevaarlijk zijn. Een krottenwijk. Niets is minder waar. Sommige wijken in Soweto tellen zelfs grote concentraties miljonairs. De meeste buurten zijn keurig verzorgd.

Natuurlijk kent Soweto ook krottenwijken, net als elke andere Zuid-Afrikaanse stad. Soweto oogt echter veel vriendelijker dan buurstad Johannesburg, waar iedereen zich verschuilt achter beveiligingsmuren, waakhonden en alarmen.

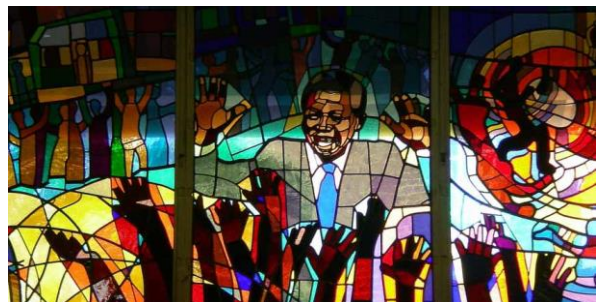
De inwoners van Soweto leven meer op straat. Overall klinkt muziek. Vooral in het weekend. Rook kringelt dan op uit achtertuinen, waar hele buurten gezamenlijk **braais** houden.

In Orlando, het township dat het officiële centrum van Soweto vormt, ligt de straat waar Nobelprijswinnaars Nelson Mandela en Desmond Tutu hebben gewoond, Vilakazi Street. Het vroegere **huis van Nelson Mandela** is nu een museum. Het is nog net zo ingericht als in de jaren vijftig toen Mandela er met zijn voormalige vrouw Winnie woonde. Verder hangen de wanden vol met foto's, schilderijen en tekeningen, en staan er ook vier paar schoenen die Mandela ooit droeg.

Naast het huis van Tutu ligt het Sakhumzi restaurant waar we gaan lunchen.

In de Regina **Mundi Catholic Church** werden tijdens de opstand in Soweto, en ook daarna, vele protestbijeenkomsten gehouden. Dit was ook de plaats waar doodgeschoten demonstranten werden begraven.

Wandie's in de wijk Dube is een van de bekendste 'shebeens': bars die je in elke township vindt. Dit is de plaats voor een echte Afrikaanse maaltijd. Het maakt niet uit op welk tijdstip je er bent: de kookpotten staan altijd te pruttelen.

De twee cilindervormige schoorstenen, **de Orlando Towers**, zijn van de voormalige

energiecentrale. Het zijn littekens uit de apartheidstijd: in de jaren vijftig bouwde de blanke apartheidsregering de centrale middenin het 'zwarte leefgebied' Soweto. Zo verpestte die hun eigen uitzicht tenminste niet. Alle stroom verdween echter wel naar hun blanke huiskamers in Johannesburg. Soweto met zijn centrale had tot 1969 zelf geen stroom.

De torens staan nu symbool voor het optimisme en de creativiteit in het township. In 1994 werd besloten één van de torens tot kunstwerk te maken. De muurschilderingen beelden de geschiedenis van Soweto uit. Van de andere kun je sinds 2008

afspringen; een bungeejump van zo'n honderd meter hoogte.

In Orlando vind je ook de plek waar de blanke oproerpolitie de 13-jarige Hector Pieterse doodschoot tijdens het scholierenprotest van 1976. De moord ontketende in Soweto de Uprisings: rellen die het begin inluiden van het einde van de apartheid veertien jaar later.

Het naar Hector Pieterse vernoemde museum in het centrum van Orlando is onontbeerlijk voor een goed begrip van de Zuid-Afrikaanse geschiedenis.

Soweto, en met name Orlando, is boven alles echt geschiedenis; het is de 'hoofdstad' van het verzet tegen het apartheidsregime

Apartheid Museum

Gedurende vele jaren heeft er apartheid geheerst in Zuid-Afrika. Dit hield in dat er aparte wetten en regels waren voor de zwarte en de blanke bevolking. De zwarte bevolking werd jarenlang onderdrukt door de blanken totdat, onder druk van o.a. Nelson Mandela, de apartheid werd afgeschaft. Deze periode in de recente Zuid-Afrikaanse geschiedenis wordt uitgebreid verteld in het Apartheid Museum Johannesburg. Dit in 2001 geopende museum is zeer indrukwekkend en geeft een duidelijk beeld van de omstandigheden tijdens de apartheid in Johannesburg en heel Zuid-Afrika.

Het Apartheid Museum is misschien wel het meest interessante en aangrijpende museum van heel Zuid-Afrika. Hier krijg je een multimediale tour door de verschrikkelijke geschiedenis van de apartheid. Voordat je het museum binnenkomt, word je al geconfronteerd met **rassenscheiding**. Op je ticket staat 'blankie' of 'nie blankie' en vervolgens heeft iedere groep een eigen ingang.

In het museum zie je een indrukwekkende expositie van een team van historici, filmmakers, designers, architecten en curators die geen doekjes windt om de keiharde gevolgen van dit regime.

Dit museum moet je echt hebben bezocht. De beelden vormen een zeer belangrijk deel van de Zuid-Afrikaanse geschiedenis die je het heden en de toekomst beter doen begrijpen.

Het Apartheid Museum ligt 8 km te zuiden van het centrum van Johannesburg.

Provincie : Free State, (Vrystaat)

Vrijstaat ligt in het hart van Zuid-Afrika midden tussen velden vol zonnebloemen, maïs en schapen, die worden doorkruist door kleine landweggetjes waarover boeren met hun tractors rijden. Je vindt er veel boerderijen en kleine dorpjes met soms een Nederlandse gereformeerde kerk. Mandela zei ooit over deze staat: "No matter what my mood is. When I am here I feel that nothing can shut me in, that my thoughts can roam as far as the horizons..."
Hoofdstad : Bloemfontein

Vanuit Johannesburg rijden we langs de N3 naar Durban. We komen door gevarieerde landschappen zoals de Highveldbloemenvelden, de gouden weilanden bij Harrismith en de majestueuze Drakensberg bij Ladysmith. Via de groene heuvels van de Midlands komen we terecht bij de Victoriaanse elegantie van Pietermaritzburg, en bij onze eindbestemming Durban.

Provincie : KwaZulu-Natal

Kwazulu Natal is een grote smeltkroes van allerlei typische Zuid-Afrikaanse kenmerken: talloze soorten landschappen, een bonte verzameling van culturen (Europeanen, Indiërs en Zoeloes), wildparken, drukke en verlaten stranden, levendige steden, kleine dorpjes en dat alles gezegend met een heerlijk klimaat. Het landschap is er erg divers. Afrikaanse bossen in het noorden, de brede stranden langs de kust van de Indische Oceaan en de indrukwekkende Drakensbergen waar je geweldig kunt wandelen. Er zijn verschillende soorten natuurparken.

Deze provincie heeft een roerige geschiedenis. Een groot gedeelte behoorde van 1820 tot 1880 tot het koninkrijk Zoeloeland. De inwoners, de Zoeloes, waren actieve krijgers die tot vechtmachines werden opgeleid en zo vele stammen en gebieden overwonnen. Maar de oorlogen tussen de Zoeloes en de Britten in 1879 en 1880 leidden tot het verval van het eens zo machtige Zoeloeland.

De bewoners in de afgelegen dorpen leven nog altijd volgens de oude tradities waardoor het lijkt alsof de tijd heeft stilgestaan. Dat in tegenstelling tot het surfmekka Durban waar westerse horeca de kust bezet en vele andere culturen, waaronder veel Indiërs, een plekje hebben gevonden. Hoewel Durban de belangrijkste stad is met een internationale luchthaven, is Pietermaritzburg de hoofdstad.

Howick is gelegen in de provincie Kwazulu Natal op zo'n 90 kilometer afstand van Durban. Deze plaats is makkelijk bereikbaar vanaf de N3 die van Johannesburg naar de havenstad Durban loopt. Dit deel van de provincie heet de Midlands en bestaat uit een heuvelachtig landschap met kleine meren, riviertjes, watervallen, bossen en grasland waar de koeien grazen.

Howick zelf staat bekend om zijn waterval, de 95 meter hoge Howick Falls. Hier valt de Umgeni-rivier naar beneden over de kliffen op zijn weg naar de Indische Oceaan.

Tijdens de Anglo-Boerenoorlog (1899-1902) stond er aan de rand van het dorp een concentratiekamp van de Engelsen. Vandaag de dag herinnert een monument nog aan de vrouwen en kinderen die op deze plaats in het kamp overleden zijn.

Een ander monument, de **Mandela Capture Site**, ten zuiden van Howick herinnert aan de plek waar Nelson Mandela op 5 augustus 1962 werd gearresteerd.

Om bij de beeltenis te komen moet je een stukje wandelen: de 'walk of freedom'. Daar aangekomen kun je op een specifieke plek de beeltenis zien die uit speciaal vorm gegeven staven opgebouwd is.

Vanaf die plaats kun je aan de andere kant van de weg de plek zien waar Mandela is opgepakt. Er staat een gedenkplaat.

Durban (23 - 24 juli)

Deze grootste **havenstad** van Afrika is een interessante smeltkroes van verschillende culturen. Naast de Zoeloes en Engelsen heeft bijvoorbeeld ook de grote Indiase gemeenschap (Mahatma Ghandi woonde hier) een forse stempel op de stad gedrukt. Je vindt hier moskeeën, bazars, riksja's en een Hare Kirsjna Tempel. Durban wordt niet voor niets the "Curry hoofdstad van Zuid-Afrika" genoemd. Reden hiervoor is dat vele Indiërs emigreerden naar Durban om er te werken in de suikerplantages. Een bezoek aan de overdekte kruidenmarkt is zeker een aanrader. De Zoeloes zijn ook duidelijk aanwezig, vooral in de regio ten noorden van de Tugela River. Zij leven in vaak armoedige townships.

Het subtropische klimaat, de stranden en het warme water van de Indische Oceaan maken Durban verder tot een geliefde badplaats. Nog altijd viert Zuid-Afrikanen hier massaal vakantie. De stranden van Durban zijn prachtig en je kunt hier prima zwemmen of surfen, zolang je maar binnen de netten blijft vanwege het haaiengevaar. De netten worden alleen weggehaald tijdens de populaire 'sardine run' die tussen mei en juli plaatsvindt.

Durban kenmerkt zich door de **Golden Mile** met zijn lange promenade. De Golden Mile is het 6 km lange recreatiegebied langs de goudgele stranden van Durban. Het staat er bomvol met hotels, pretparken, winkels, cafés, restaurants en ijszalons. Je ziet er vaak Zoeloevrouwen die handgeweven

vlechtwerk verkopen terwijl de mannen je naar de riksja's lokken voor een rit door de stad.

In het centrum van de stad staan enkele interessante, gerestaureerde gebouwen en musea die allemaal op loopafstand van elkaar liggen. Het **stadhuis** is een boeiend gebouw met een enorme koepel van 48 m hoog. Op de vier kleinere koepels zie je beelden die verschillende soorten kunst uitbeelden.

Tegenover het stadhuis staat het Playhouse met elke avond een dans-, toneel- of muziekvoorstelling. Het Old Courthouse Museum bevindt zich hierachter in een prachtig gebouw uit 1863. Hier zie je meer over de koloniale periode van het vroegere Natal. In Church Street staan enkele oude gebouwen zoals een pastorie en de St Paul's Church uit 1909. Vlakbij Church Square liggen de Medwood gardens, dé plek om te relaxen in het drukke centrum van Durban.

De Zoeloes noemen Durban nog altijd Ethekwini dat 'kalme lagune' betekent. Ze bewoonden deze streek tot in 1824 hun leider het overdroeg aan de Britten. Zij vernoemden de stad naar de gouverneur van de Kaap, Benjamin D'Urban.

Het Moses Mabhida Stadion is een stadion in de stad Durban. Het is vernoemd naar Moses Mabhida, een voormalige secretaris-generaal van de Communistische Partij van Zuid-Afrika.

Het stadion was een van de speelstadions voor het WK 2010. Tijdens dit evenement had het stadion een capaciteit van 70.000 plaatsen. Na het evenement werd dit teruggebracht naar 54.000. Het stadion staat naast het Kings Park Stadion en ligt in de buurt van het Durban Street Circuit. Het wordt nu ook gebruikt voor rondleidingen en concerten van grootheden zoals Lionel Richie, Mariah Carey, enz.

Je kunt zelfs naar het hoogste punt van het stadion met **de skycar of via de 500 trappen**. Hier heb je een prachtig uitzicht over Durban.

uShaka Marine World is Durban's bekendste attractie. Het gloednieuwe complex bestaat uit uShaka Sea World (een groot openluchtdolfinarium en een aquarium in een scheepswrak), uShaka Wet 'n Wild (een waterpretpark), uShaka Beach en **uShaka Village Walk** (gezellig shoppingcenter). Wij gaan shoppen in uShaka Village Walk.

Provincie : De Eastern Cape, (Oost-Kaap)

Oost-Kaap heeft een enorm lange kust met een diversiteit aan landschappen. In het zuiden liggen bossen. Richting het oosten kun je surfen bij Cape St. Francis en Jeffrey's Bay. Voorbij Port Elizabeth kom je bij de Sunshine Coast met prachtige stranden. Naar het noorden kom je langs de ruige kust van de Wild Coast met beukende golven, diepe kloven en verborgen watervallen. Het binnenland kent ook veel landschappen. Van de bossen in het Tsitsikamma National Park, de heuvelachtige Baviaanskloof Wilderness Area tot de droge Karoo. Hoofdstad : Bisho

Mthatha (Umtata) (25 juli) Mthatha (voorheen bekend als Umtata) was de hoofdstad van Transkei, het voormalige thuisland van de Xhosa tijdens het apartheidstijdperk. Deze stad ligt 700 meter boven zeespiegel. De naam stamt af van de Nieshout (mthatha) bomen die vroeger in grote hoeveelheden langs de rivier stonden .

Mthatha is een hectische stad en vooral bekend om het beroemde Nelson Mandela museum. Dit deel van het land bleef steken in de oude tradities en vrouwen dragen nog steeds okerkleurige jurken met tulbanden, draadarmbanden en witte klei op hun gezichten en lichamen. Jonge jongens worden nog steeds besneden tijdens de ceremonie genaamd Khwetha.

Umtata ligt in het hart van de Nelson Mandela-route, die is opgericht om het gebied structuur te geven voor bezoekers die zijn geschiedenis willen verkennen. De route begint in King Williams Town, waar je het graf van Steve Biko, leider van de Black Consciousness-beweging, kunt bezoeken. De route gaat vervolgens door Bisho langs de N2 naar Umtata en het Nelson Mandela Museum.

De stad heeft nog steeds een aantal prachtige koloniale gebouwen, zoals **het stadhuis** met zandsteen.

Het Nelson Mandela museum.

Het museum is verdeeld over drie locaties: Umtata, Qunu en Mveso. Het is het eerste museum ooit dat gewijd was aan een nog levend persoon. Het deel in Umtata is gehuisvest in het voormalige Bhunga gebouw, wat meer dan een halve eeuw als parlamentsgebouw heeft gediend. De tentoonstellingen geven inzicht in het leven van Nelson Mandela en de strijd tegen de apartheid die hij, samen met anderen, jarenlang gevoerd heeft. Ze zijn gebaseerd op het levensverhaal van Mandela zoals hij dit zelf heeft verteld in zijn boek 'Long Walk to Freedom'. Een groot deel van het museum wordt in beslag genomen door de enorme hoeveelheid giften die hij van kinderen en staatshoofden heeft mogen ontvangen gedurende de periode dat hij staatshoofd was.

Qunu

Zo'n 30 kilometer ten zuid-westen van Mthatha ligt het plaatsje Qunu, vooral bekend als het dorp waar Nelson Mandela opgegroeid is en **begraven** werd.

Hij is geboren vlak bij **Mvezo**. Hij is een afstammeling van de koninklijke Thembu stam .

Toen zijn vader was afgezet als de burgemeester van Mvezo, vertrok hij met zijn gezin naar Qunu. Volgens zijn autobiografie Long Walk to Freedom beleefde Mandela er de gelukkigste momenten uit zijn kindertijd. Op 29 mei 2012 vertrok hij weer naar Qunu voor zijn pensioen. Mandela's drie kinderen zijn ook in Qunu begraven. Daarom was het Nelson Mandela's wens dat hij daar ook zou worden begraven. Dit gebeurde op 15 december 2013, tien dagen nadat hij in Johannesburg was overleden.

East London (26 - 27 juli)

"Buffalo City" is in 1848 aan de monding van de Buffalo River ontstaan. Het is de enige **binnenhaven** van het land die economische betekenis heeft. Van hieruit worden vooral agrarische producten geëxporteerd (mais, ananas, wol). Op de westoever van de rivier is industrie ontstaan met de auto-industrie als belangrijkste inkomstenbron. Het is een populaire badplaats met brede stranden en is vooral populair bij surfers. Ook kan je er duiken in koraalriffen. Niet alleen de plaatsnaam is afgeleid van London in Groot-Brittannië, ook diverse straatnamen zoals Oxford Street, Queens Park en Cambridge Street komen overeen.

Enkele bezienswaardigheden in East London :

East London City Hall: de bouw van dit raadhuis in Victoriaanse stijl is in 1897 gestart.

De "Victoria Tower"-klokkentoren lijkt veel op de Big Ben uit Londen . Hij is opgedragen aan koningin Victoria van Groot-Brittannië ter herdenking aan haar diamanten jubileum als koningin.

Vóór de City Hall staat het **bronzen beeld van Steve Biko**. Het beeld is, 20 jaar na de dood van Biko, door Nelson Mandela onthuld. Steve Biko is na Nelson Mandela het belangrijkste symbool van het verzet tegen apartheid in Zuid-Afrika. Tevens werd, als eerbetoon aan Steve Biko, de brug over de Buffalo rivier Biko bridge genoemd.

East London Museum aan Oxford Street : naast de geschiedenis van o.a. East London en de Xhosa-cultuur is hier de opgezette prehistorische Coelacanth te zien die een visser in 1938 voor de kust van East London in zijn net heeft gevonden, terwijl men dacht dat deze vis was uitgestorven. Verder is hier ook nog het enige Dodo-ei ter wereld te zien.

East London Aquarium met zeehondenshows en een walvisplatform vanwaar men walvissen kan spotten met een verrekijker.

Vlooiemarkten en markten waar lokaal gemaakte kunst, houtsnijwerk en sieraden verkocht worden vinden regelmatig plaats.

Het natuurreserveaat Nahoon Estuary werd in 2000 gevormd door de Friends of the Nahoon Estuary. Gelegen aan de noordoostelijke oever van de riviermonding van de Nahoon, bestaat het estuarium uit meer dan 25 hectare uniek bewaard gebleven kustgebied in het hart van de stedelijke nederzetting van East London.

Mangrovemoerassen, natuurlijke vijvers, bossen, stranden en honderden verschillende inheemse kustplanten, insecten, zee- en landdieren vormen het reserveaat. Een speciaal ontworpen

promenade met educatieve uithangborden

leidt bezoekers door het reserveaat zonder de zeer gevoelige vegetatie van de getijdenzone te beschadigen. Het Enviro-Visitors Center en de vogelkijkhut in het reserveaat hebben volledige audiovisuele faciliteiten. Omzoomd door indrukwekkende kliffen aan de ene kant en de rivier aan de andere, is deze relatief ongerepte estuariene omgeving representatief voor de grotere riviersystemen in het gebied en is de gastheer voor een breed scala aan vogels, vissen, mangroven en het bos.

Lion Parc

East London bezit een mini-wildreserveaat op slechts 5 km van het stadscentrum. Leeuwen zijn niet de enige dieren die te zien zijn; er zijn tijgers, cheetahs, giraffen, witte kamelen, zebra's, antilopen en trossen vogels in het park. Er zijn een aantal kooien rond het Lion Park waar je reuzenschildpadden, kalkoenen, rendieren, alpaca's en zelfs een krokodil kunt zien. Konijnen lopen vrij rond en er is ook de zeer tamme Nyala. Natuurlijk zijn de leeuwen de belangrijkste attractie. Soms zijn er tijger- of **leeuwenwelpjes** waar je mag mee spelen afhankelijk van hun leeftijd natuurlijk.

De oudere leeuwen worden enigszins weggehouden, maar kunnen worden bekeken vanaf een verhoogd houten terras met uitzicht op het gebied waar ze wonen.

Port Elizabeth (28 - 29 juli)

Deze aan een baai gelegen metropool heeft een uitstekende reputatie vanwege haar gastvrijheid en schitterende stranden. De stad heeft als bijnamen: 'Vriendelijke stad', 'Winderige stad' en 'Afrika's hoofdstad van de watersport'. Het klimaat is er bijna alle maanden heerlijk, de stranden zijn ronduit prachtig en op het water kun je aan allerlei sporten doen.

Port Elizabeth ligt aan de zuidkust van Zuid-Afrika, aan de Algoabaai op de scheiding van de Indische Oceaan en de Atlantische Oceaan. Het is een belangrijke havenstad en het grootste industriële centrum van Oost-Kaap.

Veel bezienswaardigheden liggen aan het water.

Het is een populaire vakantiebestemming voor Zuid-Afrikanen. De beste stranden liggen ten zuiden van het centrum. In 2010 was Port Elizabeth het decor voor een aantal wedstrijden van het Wereldkampioenschap Voetbal. Hiervoor is een groot gedeelte van de stad opgeknapt.

Ook het centrum heeft genoeg te bieden, zoals interessante historische gebouwen, musea en mooie parken.

Mission Vale Care Center (township Port Elizabeth)

Het 'Mission Vale Care Center' werd in 1988 opgericht door zuster Ethel. Ze startte met een schooltje en een klein ziekenhuis onder een boom. Doorheen de jaren groeide het uit tot een centrum voor de armsten van de township van Port Elizabeth. Er wordt extra aandacht besteed aan mensen die leven met HIV of Aids. Ondertussen bestaat het centrum uit een ziekenhuis, een schooltje, een tuin, een warenhuis met kleding,...

Addo Elephant National Park (30 juli)

In 1931 werd het ondertussen derde grootste nationale park van Zuid-Afrika opgericht. Het doel was om de Kaapse olifanten die met uitsterven bedreigd waren, te beschermen. Door de jacht in de periode voordien bleven er nog maar 11 olifanten over. Sinds de oprichting van het park is dit aantal ondertussen uitgegroeid naar meer dan 600 olifanten.

De dichte begroeiing met spekbomen en verschillende bosjes biedt ook bescherming aan de Kaapse buffel en de zwarte neushoorn. Verder leven hier koedoes, elanden en hartenbeesten. Eén van de meest fascinerende en kleinste dieren in het park is

de loopmestkever. Dit dier komt vrijwel alleen in het Addo Elephant National Park voor. Nadat het park werd uitgebreid met een stuk oceaankustgebied, kan je hier zelfs de Big 7 spotten (olifant, buffel, luipaard, leeuw, neushoorn, witte haai en walvis).

Provincie : Western Cape, (West-Kaap)

De West-Kaap provincie biedt sterk uiteenlopende landschappen: de mooie kust met zijn turquoise wateren, de ruige Cederbergen, de elegante wijnstreek rond Stellenbosch en niet te vergeten het bruisende Kaapstad.

In West-Kaap woont een interessante culturele mix van bewoners. Hier wonen afstammelingen van de Khoikhoi en de Xhosa, Europeanen en Aziaten die zorgen voor een culturele verscheidenheid aan keukens, kerken en kunst.

In steden als Kaapstad vind je luxe hotels, restaurants en winkelcentra en lijkt het alsof je in een westerse wereld bent beland. Maar kijk je verder, dan zie je dat een groot deel van de bevolking in armoede leeft langs de randen van de stadscentra. Gelukkig zijn er nog genoeg plekken waar je niemand tegenkomt en in stilte kunt genieten van al het moois. West-Kaap wordt ook wel de Fairest Cape (mooiste kaap) genoemd. Hoofdstad : Kaapstad

Plettenberg Bay ((31 juli – 2 augustus))

Plettenberg Bay groeide uit van een klein onbekend vissersplaatsje tot de populairste badplaats langs de tuinroute. 'Plett', zoals het plaatselijk wordt genoemd, omvat een stuk kust met lagunes, rivieren en 12 km wit zandstrand. Van Portugese zeelieden kreeg het ooit de naam Bahia Formosa (mooie baai). Het dorp zelf ligt bovenop een rode zandstenen

klif. Het kijkt uit over een lagune die gevormd wordt door de Keurbooms- en Bietourivier.

Tsitsikamma National Park

Tsitsikamma betekent in Khoi-San "plaats van veel water". De Indische Oceaan beukt hier tegen de rotsachtige kusten. Het park werd in 1964 opgericht. Het is kilometerslang en loopt van Nature's Valley tot aan Oubosstrand. Het omvat ruige berglandschappen, maar ook een smalle strook zee waar duikers een onderwaterpad kunnen volgen. Hoogtepunt van Tsitsikamma is the Storms River Mouth: een grote riviermond waarover een lange, wiebelende **touwbrug** hangt met houten planken. Je kunt over de hangbrug, de Storms River Bridge, lopen. Tsitsikamma National Park is beroemd vanwege de Otter Trail, een wandeling van 5 dagen van de monding van de Stormsrivier tot aan het mooie strand van Nature's Valley. Onderweg kun je walvissen, dolfijnen,... spotten. Daarnaast kun je zowel langs de kust als door het bos wandelen. Het grootste gedeelte bestaat uit Fynbos en inheems bos. Dieren die in het park leven zijn otters, das, bosbok, blauwe duiker, Vervet aapjes, bavianen, de kleine genetkat, caracal, bosvarken en dassies. De Knysna Loerie voelt zich hier ook thuis.

Keurboom River Ferries

Een boottocht op de Keurbooms River in het Keurbooms Nature Reserve is een onvergetelijke ervaring. We varen door de Keurboomskloof die duizenden jaren oud is en bekleed met oud inheems bos, waar meer dan vijftig vogelsoorten leven, zoals de Half Colored King Fishers en Knysna Loeries. Het gebied is genoemd naar de inheemse Keurboom, ook wel Blossom tree genoemd.

Robberg Peninsula

Ongeveer 8 km buiten Plettenberg Bay vind je Robberg Peninsula. Rond 1750 werd het schiereiland 'Robberg' genoemd door de Nederlanders. Robberg is een unieke rotsformatie waar je vlakbij elkaar enkele van de oudste en jongste gesteenten van de wereld kan vinden. De oudste gesteenten dateren van 120 miljoen jaar geleden.

Op het schiereiland zijn verschillende grotten waar bewijs is gevonden van bewoners tijdens het Stenen Tijdperk.

Robberg is de woonplaats van de zeldzame **Blauwe Duiker, een kleine antilope**. Daarnaast komen hier ook heel wat Kaapse pelsrobbers hier aan land, meer bepaald bij het plaatsje genaamd 'Kanonkoeelgat'. Op het hoogste punt van het schiereiland (146 m), vind je de 'Cape Seal Lighthouse'. Dit licht is tot 27 km ver zichtbaar en werd gebouwd in 1950.

Birds of Eden

Birds of Eden is een uniek domein van twee hectare groot. Hiermee is het het grootste in zijn soort. Momenteel verblijven er meer dan 3500 vogels van zo'n 220 verschillende soorten, met voornamelijk Afrikaanse vogels.

Het bekroonde vogelreservaat is de thuishaven voor vogels die voordien in gevangenschap leefden. Ze worden naar het park gebracht nadat ze een lange tijd in een kleine kooi hebben doorgebracht.

De vogels die aankomen bij 'Birds of Eden' volgen een aantal stappen vooraleer ze 'vrijgelaten' worden in het domein. Door hun voorgeschiedenis kwamen ze niet in contact met andere vogel(soorten) en dat is iets dat ze eerst moeten leren. Hiervoor zijn er buiten grote kooien voorzien. Zo kunnen ze ook hun vliegspieren, landing,... oefenen.

Jammer genoeg kunnen ze in het reservaat niet alle vogels verder helpen. Dieren die verminkt zijn in het verleden waardoor ze niet meer kunnen vliegen, kunnen, met uitzondering van bijvoorbeeld flamingo's, meestal niet in het reservaat terecht. Zij zullen nooit meer kunnen vliegen en kunnen hierdoor niet overleven 'in het wild'.

George (3 - 5 augustus)

George, de zesde oudste gemeente van Zuid-Afrika en vernoemd naar de Britse koning George III, ligt aan de zuidelijke rand van de Outeniquabergen. De hoofdplaats van de gemeente is de gelijknamige stad George. George ligt niet zo ver van de kust. Het ligt aan de bekende Tuinroute. Het is een redelijk groot stadje met een aantal winkelcentra o.a. de **Garden route mall**. De bekendste bezienswaardigheid van George is de Outeniqua Choo Tjoe, een smalspoorstoomtrein. De gebouwen in Kaaps-Hollandse stijl herinneren aan vervlogen dagen. Net als de slavenboom tegenover de oude bibliotheek, waaraan handelaren hun slaven ketenden voordat ze werden verhandeld.

Thembaletu Life Community Center

LIFE Community Services is opgericht om arme kinderen te helpen.

Het begon in 1999, toen een kerk (Patria Bible Church) in George zag dat sommige kinderen van de straat zich niet konden concentreren tijdens erediensten. Dit was blijkbaar te wijten aan het gebrek aan voeding. De kerk vroeg waar deze kinderen vandaan kwamen en bezocht hun gemeenschap. Op initiatief van Myrtle Grimm en Dave Hooper startte de hulpverlening in Parkdene.

LIFE Community Services werd geregistreerd als een non-profit organisatie en het werk begon.

Een deel van de problemen is het hoge sterftecijfer door tbc, een groeiende aids-crisis, alcoholisme, (wat heeft geleid tot ongelooflijke armoede) en een hoog echtscheidingspercentage in het land.

Enkele doelen van het center zijn :

Het evangelie verkondigen

Onderwijs bieden

Crèches aanbieden zodat de kinderen die de leiding hebben over een gezin, hun broers en zussen kunnen brengen zodat ze zelf onderwijs kunnen volgen

Liefde en zorg bieden aan kinderen wiens ouders slachtoffer zijn van AIDS

Volwassenen bijstaan bij het leren van vaardigheden

de kinderen minstens 4 keer per week een gezonde maaltijd bezorgen.

Een gemeenschappelijk warenhuis creëren om goederen (voedsel, kleding, meubels, enz.) te verzamelen die via kerken en maatschappelijke organisaties aan de behoeftigen in de gemeenschap kunnen worden verstrekt.

kinderen en de gemeenschap voorzien van training in elementaire gezondheid en hygiëne.

...

Outeniqua Farmers' Market

De Outeniqua Farmers' Market is de thuisbasis van bijna 80 eet- en ambachtelijke kraampjes en biedt bezoekers een breed scala producten en goederen aan die worden geleverd en gemaakt door lokale boeren en ambachtslieden.

Redberry Farm is een commerciële aardbeienteler en populaire familie-entertainmentlocatie.

Er worden verschillende activiteiten aangeboden zoals : zelf je aardbeien plukken, bubble ball, minitreintje, go carts en uiteraard de hele grote doolhof (bekend van het TV-programma "De Mol").

Redberry Farm is in 2001 opgericht door Dave Cruse en Mark Miller, die het land hebben gekocht van een melkveebedrijf. Een oud pakhuis met champignons werd omgebouwd om aardbeien te verwerken.

Langzaam aan werd meer land verworven, de aardbeinvelden werden uitgebreid en om de paar jaar werden er upgrades gemaakt naar de boerderijstal en koffiebargebouwen.

Rijen en rijen aardbeien beslaan nu het land.

Victoriabaai (Victoria Bay) is een kustplaatsje dat behoort tot de gemeente George.

Het ligt langs de Garden Route tussen George en Wilderness. Het plaatsje kent goede golven en is daarmee een populaire bestemming voor surfers. Er worden regelmatig wedstrijden georganiseerd.

Het **Getafix Garden Café** ligt in de rustige botanische tuinen in het hart van George. Het is een geweldige locatie om te genieten van een lekker ontbijtje of een heerlijke koffie met uitzicht op het magische Outeniqua-gebergte.

Albertinia (6 augustus)

Albertinia is een klein dorp aan de voet van de Langeberg-bergketen op zo'n 50 km ten westen van Mosselbaai. De plaats dankt haar naam aan de Nederlander Johannes R. Albertyn die betrokken was bij de stichting van de gemeenschap.

Albertinia staat bekend als 'Home of the Aloe' aangezien de inheemse Aloë ferox (of Cape Aloe) veel in dit droge gebied groeit. Albertinia is de enige plek in Zuid-Afrika waar sap en gel van de Aloë wordt gewonnen en dit gaat deels naar de fabriek in het dorp waar huidverzorgingsproducten worden vervaardigd.

Wie tijdens het rijden van de Garden Route (tuinroute) een safari wil maken, is in Albertinia aan het juiste adres.

De Garden Route Game Lodge is gelegen in een malaria-vrij privé Wildreservaat. Het wordt omgeven door weelderige vegetatie en er zijn verschillende dieren die je regelmatig kunt spotten. Tijdens een game-drive met een open landcruiser kan je o.a. leeuwen, neushoorns, giraffes, buffels, zebra's, antilopen en olifanten zien. De olifanten zijn in gevangenschap geboren en zitten in een apart gebied.

Kaapstad (7 – 9 augustus)

Kaapstad ligt op een klein schiereiland aan de Atlantische Oceaan van de zuidpunt van Afrika. De ligging aan de baai met daarachter de Tafelberg en de uitlopers Lion's Head en Devil's Peak is uniek. In het centrum komen verleden en heden samen waar Kaaps-Hollandse, edwardiaanse en victoriaanse gebouwen zij aan zij staan met moderne architectuur. Je kan er winkelen in curiosashops en juwelierszaken en lekker eten en drinken (Kaapse wijnen !). Het stadsleven met bijna 2 miljoen inwoners is bruisend en stijlvol. Het nationale parlement van Zuid-Afrika is hier gevestigd.

Victoria & Alfred Waterfront

Het Victoria and Alfred Waterfront is een haven en winkelcomplex waar talrijke restaurantjes en cafés te vinden zijn. De Victoria- en Alfredbekkens doen sinds 1860 dienst als haven. De haven was sterk verwaarloosd totdat Kaapstad eind jaren 80 besloot het gebied op te knappen. De restauratie werd beloond met een internationale architectuurprijs. Het Waterfront heeft zich in enkele jaren ontwikkeld tot een populair uitgaanscentrum voor toeristen.

Tafelberg

De Tafelberg is in 2011 tot één van 's werelds new seven wonders of nature uitgeroepen.

De Tafelberg heeft een rijke flora en fauna. Op de berghellingen groeien meer dan 1470 inheemse plantensoorten, waarvan 500 heidesoorten en 100 soorten irissen. De protea groeit overvloedig op de hellingen. Ook zijn er bijzondere dieren te vinden zoals de Table Mountain Ghost Frog. Dit beestje is nergens anders ter wereld te zien. Het hoogste punt van de Tafelberg ligt op 1086 meter boven zeespiegel en heet Maclear's Beacon, vernoemd naar Sir Thomas Maclear, arts en astronoom die dit punt gebruikte om te helpen bij het meten van de kromming van de aarde.

De Tafelberg is drie kilometer lang. Devil's Peak vind je links van de Tafelberg (als je naar de berg kijkt), en aan de rechterkant ligt Lion's Head. Aan de achterkant van de Tafelberg volgen de Twelve Apostels (waarvan er opvallend genoeg geen 12, maar 17 zijn).

Als er wolken boven de Tafelberg hangen, geeft dit een prachtig gezicht en het wolkendeek wordt ook wel, heel toepasselijk, het tafelkleed genoemd. De legende gaat dat dit tafelkleed is ontstaan door een rookwedstrijd tussen een piraat, Jan van Hunks en de duivel. Met een pijp moesten ze zoveel mogelijk rook produceren en zo ontstond het tafelkleed. Hunks is nooit meer teruggezien, maar de duivel is gebleven. Vandaar de naam Devil's Peak...

Een kabelbaan voert je in 5 minuten naar de 1086 meter hoge top.

Je kan er ook naartoe wandelen maar dan moet je op enkele uren rekenen !

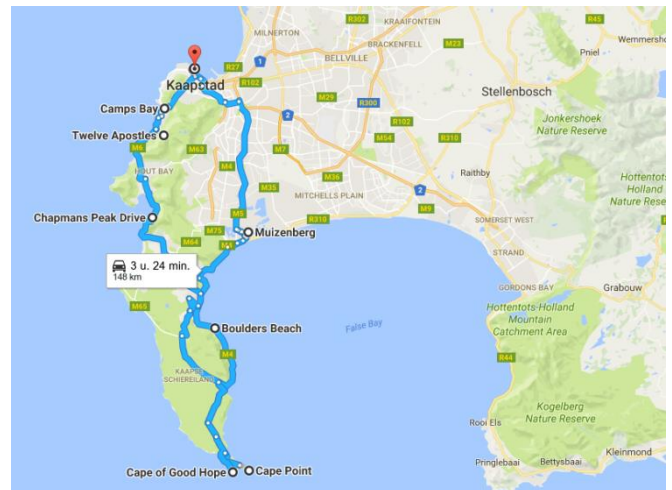
Bij mooi weer is zelfs Robbeneiland te zien, het eiland waar Nelson Mandela jarenlang gevangen zat.

Op de berg kun je wandelen, bergbeklimmen, paragliden en abseilen

Het Kaaps Schiereiland (Cape Peninsula) was de eerste plaats in Zuidelijk Afrika waar

Europeanen aan land gingen. Van hieruit breidden zij hun gebied verder uit.

Op de zuidelijkste punt van het schiereiland ligt het Kaap de Goede Hoop Nature Reserve, dat werd gesticht om het unieke gebied te beschermen tegen de bewoning die zich over het schiereiland uitbreidde. Door de vaak verlaten stranden biedt dit natuurgebied ontspannen tochten en eindeloze uitzichten. Langs beide kusten van het schiereiland lopen wandelpaden. Aan de Atlantische kant ligt voornamelijk vlak strand met uitzicht op de oceaan en zo nu en dan een scheepswrak. De kustroute van False Bay is wat spannender. Deze leidt langs hoge kliffen, afgelegen stranden en door dichtbegroeid fynbos.

Muizenberg is een Engels aandoende badplaats aan False Bay, 25 km ten zuiden van het centrum van Kaapstad. Muizenberg dankt zijn naam aan de Nederlandse sergeant Wynand Willem Muijs. In 1743 was Muizenberg een militaire post van de VOC. Muijs heeft jarenlang de leiding gehad over deze stad.

Het is vooral bekend door de felgekleurde strandhuisjes langs het brede strand. Muizenberg is vooral populair bij surfers, vissers en mensen die hun hond uitlaten op het strand.

In de jaren vijftig en zestig was deze wat slaperige stad nog een van de meest trendy plaatsen van het land. Een aantal pronkerige villa's in Victoriaanse stijl herinneren nog aan deze tijd.

Boulders Beach, ook wel bekend als Boulders Bay, is een strandje in het reservaat. Het is een beschut zandstrand dat tussen (540 miljoen jaar oude!) granieten rotsblokken in ligt. Vandaar ook de naam Boulders 'rotsblokken' Bay. Het strand is populair bij toeristen door een kolonie zwartvoetpinguïns. De pinguïnkolonie werd hier gesticht in 1983 uit slechts twee broedende koppels. Vandaag is dit de thuis van meer dan 2000 pinguïns. Drie plankenpaden bieden een fantastisch uitzicht op hun favoriete plekjes op het strand.

De meest bezochte plekken in het reservaat zijn zonder twijfel Kaap de Goede Hoop en Cape Point.

Kaap De Goede Hoop en Cape Point

Kaap de Goede Hoop is een legendarische plaats die beelden oproept van historische zeilschepen die de zeeën bevoeren om de wereld te ontdekken. Hadden ze de Kaap gerond, dan waren ze halverwege de reis tussen Europa en Azië.

Vanaf Kaap De Goede Hoop bereik je per kabeltrein of te voet het veertig meter hoger gelegen Cape Point, een rotsachtig gebied.

Door het heldere water bestaat er een grote kans dat je vanaf grote hoogte walvissen, zeeleeuwen en dolfijnen ziet zwemmen. Een steil en kronkelend pad leidt naar de oude vuurtoren, die een schitterend uitzicht biedt over de kaap. Die oude vuurtoren werd gebruikt om schepen de weg te wijzen. Lange tijd werd namelijk gedacht dat Cape Point daadwerkelijk het zuidelijkste puntje van Zuid-Afrika was. Dit punt ligt echter 220 kilometer oostelijker, bij Cape Agulhas. Omdat het kustlicht zich bovendien vaak in de mist bevond, is er een nieuwe vuurtoren gebouwd op Dias Point.

Geschiedenis van Zuid-Afrika in een notendop !

Oudste bewoners

Het eerste volk dat het Zuid-Afrikaanse land bewoonde, waren de **San** (Bosjesmannen) en de **Khoikhoi** (Hottentotten). Pas later arriveerden uit West-Afrika de (zwarte) **Bantoevolkeren** als de Zoeloe, Xhosa, Swazi, Ndebele en Tswana. Sommigen gingen in het binnenland wonen en anderen bevolkten de kustplaatsen.

Portugezen en Hollanders

Vanaf de 15de eeuw zetten **Europeanen** voet aan wal in Zuid-Afrika. De eerste was de Portugees Bartolomeus Dias. Hij noemde de gevaarlijke en beruchte Kaappunt "**Kaap de Goede Hoop**". Ruim tien jaar later werd hij gevolgd door Vasco da Gama op zijn weg naar Indië. De Portugese zeevaarders gebruikten de Kaap om voedsel en drinken in te slaan op hun doorreis.

In opdracht van het VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) stichtte **Jan van Riebeeck** in 1652 op

Kaap de Goede Hoop een bevoorradingsstation. Na de bouw van het fort 'Kasteel de Goede Hoop' (in het huidige Kaapstad), kwam een stroom mensen op gang naar het gebied in het zuiden. Het groeide langzaam uit tot een Nederlandse kolonie. Een grootschalige uitbreiding naar het binnenland vond plaats onder Simon van der Stel die de eerste wijnboerderijen liet bouwen.

De Kaapkolonie werd stilaan bevolkt door Europeanen o.a.

Nederlanders, Fransen en Duitsers. Een mengeling van deze volkeren kreeg later de naam van "Afrikaners" of

"Boeren". Hier ligt ook de oorsprong van de Afrikaanse taal, een Germaanse mengtaal die verwant is aan het Nederlands.

Door het gebrek aan arbeidskrachten werden slaven uit West-Afrika en Oost-Azië geïmporteerd.

Zuid-Afrika onder Brits bestuur

Op zoek naar manieren om aan de onderdrukking van de VOC te ontsnappen, trokken de boeren verder en verder van Kaapstad weg naar wat nu de Oostkaap provincie wordt genoemd. Ze vestigden de eerste onafhankelijke

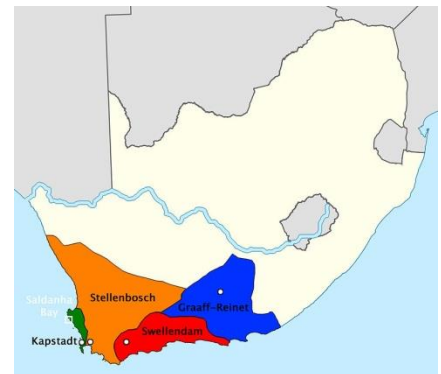
Boerenrepublieken in de Republiek Swellendam en de Republiek Graaff-Reinet.

Nadat Nederland de Kaapkolonie nog een keer terugwon van de Britten, werd ze in 1806 definitief door de Britten ingenomen. Veel bewoners van de kolonie waren hier erg ontevreden over.

Buiten Kaapstad verzetten de vrijgevochten Boeren zich dan ook hevig tegen de strakke regels die de Britten hen probeerden op te leggen zoals de invoering van het Engels als enige officiële taal en enige voertaal in het onderwijs. En dus trokken de Boeren altijd verder.

Door de gebiedsuitbreiding kwamen ze in een bloedig conflict met o.a. de Xhosa. Het was het begin van de 9 zogenaamde **Kafferoorlogen**. Hele stammen werden uitgemoord en vielen op den duur zelfs elkaar aan. De Zoeloes onder leiding van Shaka Zulu wisten in die periode hun gebied sterk uit te breiden en de andere Bantoevolken werden verdreven.

Door deze oorlogen raakte het noorden en het noordoosten ontvolkt en trokken andere stammen (o.a. Sotho en Swazi) zich terug in de bergen en vormden daar verschillende koninkrijkes.

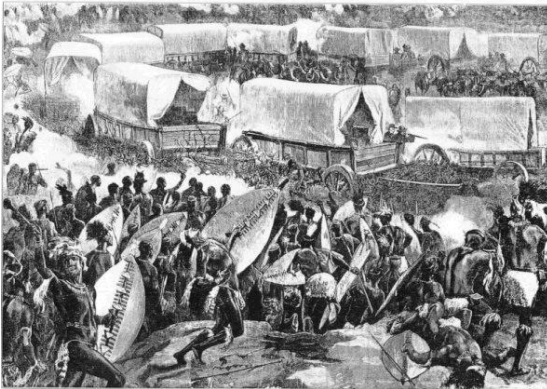

De Grote Trek

Toen de Britten besloten de slavernij af te schaffen in 1834 trokken nog meer Boeren naar het Noorden en het Oosten om daar hun eigen staatjes te stichten, waar ze volgens hun eigen regels konden leven. Die Boeren, ook wel Voortrekkers genoemd, trokken met **ossenvagens**, grote huifkarren getrokken door een span van 12 tot 16 ossen (later het symbool van de onafhankelijkheidsstrijd), naar het noorden (Grote Trek). De tocht duurde maanden en gebeurde dikwijls in uiterst moeilijke omstandigheden.

Toen de Voortrekkers onder leiding van **Piet Retief** het gebied van Natal binnentrokken werden ze teruggedreven door de Zoeloes met hun nieuwe leider Dingaan (broer, erfgenaam en vermoedelijke moordenaar van Shaka Zulu).

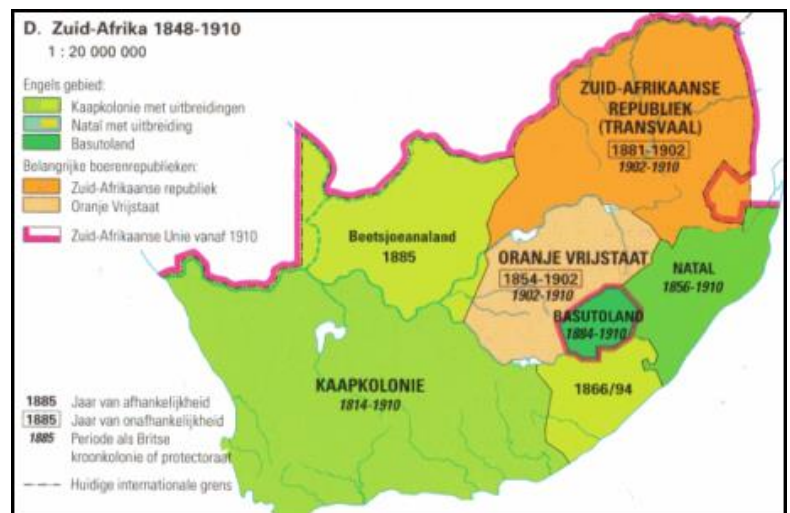
De verbolgen voortrekkers kozen een nieuwe leider, **Andries Pretorius**. Op 16 december 1838 versloegen de Voortrekkers de Zoeloes tijdens de Slag bij Bloedrivier. Omdat het bloed van de gevallen Zoeloe-krijgers volgens de overlevering de Ncome bloedrood kleurde, werd de rivier door de Voortrekkers omgedoopt tot Bloedrivier.

De triomferende Voortrekkers besloten na deze overwinning om hun pact met God jaarlijks te herdenken als Geloftedag. Vandaag is 16 december nog steeds een Zuid-Afrikaanse feestdag. De naam werd in

1994, na de eerste democratische verkiezingen die het ANC aan de macht bracht, omgedoopt tot Verzoeningsdag.

Na de slag bij de Bloedrivier werden delen van Natal in beslag genomen door de Boeren. Ze stichtten de republiek Natalia in het gebied dat vandaag Kwazulu Natal heet. Dit was echter van korte duur. De Engelsen weigerden deze nieuwe republiek te erkennen en na een aantal schermutselingen tussen de Boeren en de Engelsen bij Port Natal (Durban) verlieten de Boeren het gebied.

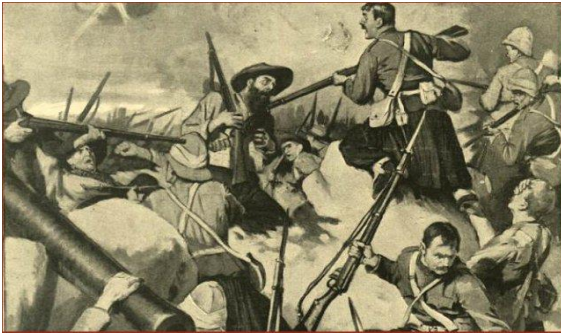
Overal verschenen kleine **Boerenrepublieken**, maar de meeste verdwenen weer snel. Toch konden de Britten niet voorkomen dat de Boeren **eigen republieken stichtten in Oranje Vrijstaat en Transvaal**.

Boerenoorlogen

De vondst van diamanten in de Kaap en goud in het oosten van het land zorgde voor een massale volksverhuizing. Tevens was de vondst van deze 'schatten' de basis voor de Zuid-Afrikaanse economie. De Britten wilden de exploitatie hiervan naar zich toe trekken en dwongen de Boerenrepublieken om deel te nemen aan een Britse confederatie. De Boeren in Zuid-Afrika wilden de Britse overheersing voorkomen en kwamen in opstand.

Zo vond in 1880 de eerste Boerenoorlog plaats. De leiding was in handen van **Paul Kruger** (het bekendste national park van Zuid-Afrika draagt zijn naam). De Britten werden verslagen tijdens de Slag om Majuba Hill en Paul Kruger werd president van Transvaal. De overwinning hadden de Boeren mede te danken aan hun goed gecamoufleerde kaki uniformen. De Britten met hun helderrode uniformen maakten geen schijn van kans.

In 1899 verklaarden de Britten na een lange diplomatieke twist opnieuw de oorlog aan de Boeren (de Tweede Boerenoorlog). De Britten kwamen beter voorbereid en in grotere aantallen terug. De Boeren verloren. In 1902 tekenden ze een vredesverdrag met de Britten en zo kregen de Britten macht over alle Zuid-Afrikaanse republieken. De boeren kregen wel in beperkte mate zelfbestuur. Paul Kruger vertrok naar Nederland en werd opgevolgd door Jan Smuts.

Zuid-Afrika baas in eigen huis

In 1910 werden Transvaal, de Kaapkolonie, Oranje Vrijstaat en Natal verenigd en was de Unie van Zuid-Afrika een feit. De unie bleef onderdeel van het Britse rijk, maar de controle lag bij de blanke minderheid. De eerste minister-president was Louis Botha. Samen met Jan Smuts richtte hij de South African Party (SAP) op. De positie van de niet-blanken werd steeds slechter. Eind 19e eeuw mochten niet-blanke bevolkingsgroepen zich niet overal zomaar vestigen. Protest hiertegen uitte zich onder andere in het geweldloze verzet van de Indiërs onder leiding van Mahatma Gandhi.

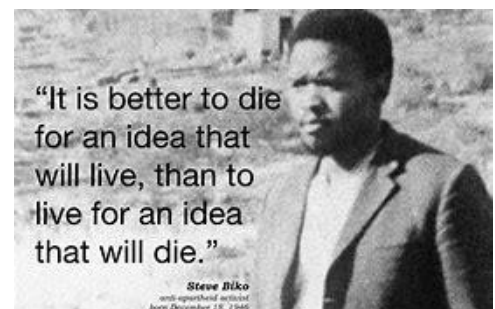
Apartheid

De Nationale Party (voor en door blanken) was in 1948 aan de macht onder D.F. Malan. Al snel werden veel regels voor rassenscheiding ingevoerd. In 1961 besloot Engeland zich uit het steeds grimmiger wordende Zuid-Afrika terug te trekken. Hendrik Verwoerd (geboren in Nederland) werd de nieuwe premier. De apartheid nam, onder zijn bewind, nog extremere vormen aan. Mensen werden onder dwang uit hun huizen gezet en overgeplaatst naar townships. Voor het Afrikaans Nationaal Congres (ANC) en een splintergroep, het Pan Africanist Congress (PAC), was dit de aanleiding tot gewelddadige acties. In 1960 riep het PAC iedereen op tot demonstratie tegen de wetten. Bij de opstand schoot de politie 69 demonstranten dood waaronder vrouwen en kinderen. Deze tragedie staat bekend onder de naam "Sharpeville". Het ANC en het PAC werden verboden. Deze partijen begonnen een sabotage, waarop Nelson Mandela, de grote zwarte leider, in 1963 een levenslange gevangenisstraf kreeg.

Omdat nog enkele belangrijke zwarte leiders in 1964 tot levenslange gevangenisstraffen werden veroordeeld, verzwakte de oppositie tegen het apartheidsbeleid.

In het begin van de jaren '70 liet de zwarte oppositie weer van zich horen. Dit gebeurde o.a. door de oprichting van de Black Consciousness Movement van **Steve Biko**. Deze medicijnenstudent kwam op voor de rechten van de zwarte intellectuelen.

In 1976 vond er een grote tragedie plaats. Er vielen meer dan 1000 doden in Soweto tijdens een demonstratie van studenten tegen het verplicht stellen van het Afrikaans op scholen. Een foto van de dodelijk geraakte zwarte leerling van 13 jaar, **Hector Pieterse**, schokte de wereld. Al snel gingen veel landen over tot economische sancties (boycots) tegen Zuid-Afrika, als antwoord op de apartheid in het algemeen, en de afhandeling van de Soweto-rellen in het bijzonder.

In 1977 werd Steve Biko gearresteerd en vermoord door de politie. Uit onderzoek bleek dat hij ernstig gemarteld is door de politie waardoor hij stierf aan een ernstige hersenbeschadiging. Hij werd een martelaar bij de zwarte bevolking.

In 1978 kwam Pieter Willem Botha aan de macht. Hij bleef pleiten voor zwarte reservaten of thuislanden.

De apartheid en de wijze waarop de regering omging met de zwarte bevolking leidde in 1983 tot een wereldwijde economische boycot. De hoop voor de zwarte bevolking gloorde voor het eerst toen F.W. de Klerk in 1989 P.W. Botha opvolgde. In zijn openingstoespraak tot het parlement in 1990 kondigde hij de afschaffing van de discriminatiewetten aan. Hij onderhandelt in het diepste geheim met Nelson Mandela

Op 11 februari 1990 werd **Nelson Mandela** vrijgelaten, een gebeurtenis die over de gehele wereld rechtstreeks op televisie te volgen was. Op 18 november 1993 keurden 21 politieke partijen een nieuwe nationale grondwet goed. Met de hierop volgende democratische verkiezingen, was een meerderheidsregering een feit, met het ANC als grootste partij.

Als nieuwe president werd Nelson Mandela gekozen. Zuid-Afrika voegde negen inheemse talen toe aan het al bestaande Engels en Afrikaans, waarmee het totaal aantal officiële talen op elf kwam. Er werd ook een nieuwe vlag en volkslied getoond.

In 1997 trad Mandela af als president en werd opgevolgd door **Thabo Mbeki**. In 2009 werd Zuma de president van Zuid-Afrika. Ook hij was lid van het ANC.

Op 5 december 2013 moesten de Zuid-Afrikanen afscheid nemen van de 'Vader des Vaderlands'. Nelson Mandela stierf in Johannesburg op 95-jarige leeftijd.

Jacob Zuma maakte op 13 februari 2018, onder druk van zijn eigen partij nadat hij in opspraak was geraakt door een reeks corruptieverdenkingen, met tegenzin zijn aftreden bekend.

Op 14 februari 2018 volgde **Cyril Ramaphosa** hem op als president van Zuid-Afrika. Ramaphosa bekleedt de functie voorlopig tot 2019, wanneer er nieuwe presidentsverkiezingen worden gehouden. Speerpunten van zijn beleid worden de aanpak van corruptie, het herstellen van de economische groei en het wegnemen van de raciale spanningen in het land.

Op 2 april 2018 stierf Winnie Mandela, de ex-vrouw van Nelson Mandela.

Na de officiële afschaffing van de politieke apartheid maakte Zuid-Afrika veel **positieve ontwikkelingen** door. Het land is een officiële **democratie** en dat kun je van niet veel Afrikaanse landen zeggen. Toch heeft het land nog steeds te kampen met erfenissen uit de apartheidperiode als: slecht opgeleide bevolking, veel mensen onder de armoedegrens en grote gebieden met zeer slechte huisvesting.

Wat nemen we mee ? we doen onze koorsweater aan !!

1 stuk handbagage : 55 cm op 40cm op 23 cm, maximum 8 kg

1 valies of dergelijke : maximum 23 kg

Identificatiekaartjes voor bagage (worden op de dag van vertrek overhandigd)

- Reispas !

- Mutas-kaartje (Europese ziekteverzekeringskaart) voor de -18jarigen
- eventueel VISA-kaart (oudsten)

WAARDEVOLLE PAPIEREN IN BUIKTASJE ONDER KLEDIJ DRAGEN!

- partituren (om eventueel nog eens na te kijken want LMK zingt zonder partituren)
- Karinaboekje (= dit boekje ☺)

KLEDING

- Uniform (rood, zwart), zwarte schoenen
  - T-shirts, bloesjes, (voor allerhande temperaturen), sweaters (fleece- trui)
  - Broeken, shorts, rokjes, ... (voor allerhande temperaturen)
  - Nachtkledij (je kan een zomer- en winteroutfit voorzien). Opgelet 's nachts kan het koud zijn.
  - Sokken, ondergoed
  - Gemakkelijk schoeisel/**gemakkelijke stapschoenen**
  - Zwemgerief
  - Regenkledij, jas (bodywarmer)
- Zowel voor warm als voor koud weer voorzien dus !

TOILETGERIEF

- handdoeken, badhanddoeken, washandjes
- strandhanddoek
- zakdoeken
- linnenzak
- tandpoetsgerief, zeep, shampoo, deo
- haarborstel/kam
- maandverband voor de dames
- zonnecrème, aftersun, lippenbalsem
- Deet of moustimug (muggen crème), anti-jeukmiddel !

ALLERLEI

- Eventueel fototoestel /oplader en aangepaste adaptor
- (zonne)bril/lenzen(vloeistof e.d.)
- FLEECE-dekentje (is fijn voor 's avonds want het kan er koud zijn)
- Eigen geneesmiddelen MET DOKTERSVOORSCHRIFT IN HET ENGELS, IN OORSPRONKELIJKE VERPAKKING EN MET BIJSLUITER !!
- Reispilletjes (vliegtuig, bus)
- SLAAPKNUFFEL
- Cadeautje (voor gastgezin)
- Zak met cadeautjes (die onlangs verdeeld zijn) en koor CD's
- Cijferslotje
- Studentenkaart/lerarenkaart
- Klein rugzakje
- Speelkaarten of dergelijke, leesboek
- hoeslaken (voor alle zekerheid)
- verrekijker (eventueel)
- zaklamp

Wat nemen we NIET mee

- liefst geen gsm
- waardevolle juwelen
- medicatie zonder doktersattest
- alcoholische dranken, verdovende middelen

Wat mag zeker NIET in de handbagage

- metalen gereedschappen of scherpe voorwerpen (bv. nagelknippers, haardrogers, ..)
- vloeistoffen, gel, tandpasta, parfum, shampoo, zonnecrème, deodorant in een recipiënt van meer dan 100 milliliter

Wat zingen we in Zuid-Afrika ?

- Africa
- Skyfall
- Fix you
- To make you feel my love
- Diamonds
- Caresse
- Adiemus
- Heijamano
- Karoonag
- Lift up your voice
- Fame
- Ain't no mountain
- Joyful
- Can you hear
- Amigos para siempre
- Het is een nacht
- Hallelujah
- You raise me up
- Vois sur ton chemin
- Will there really be
- Heal the world
- (All that jazz)

- Nesiponono
- Ukutula
- Bonk'abaphandle
- Amavolovo
- Kwangena thina bo
- Hakuna Matata
- Jikelamaweni
- Kwangena
- Bonse Aba
- Shosholoza
- 'Nkosi sikeleli Africa(volkslied)

*It always seems impossible
until it's done.*

Nelson Mandela

Wie gaat er mee ?

Zangers : Lara, Katrien B, Sharon, Laura C, Johanna, Esther, Soetkin D, Noor, Ines, Jasmijn, Emma, Tereza, Hermelijn, An, Soetkin G, Sophrani, Annelise, Ina, Lotte, Dorien, Elien L, Eline, Elke M, Camille, Helena, Karen, Marie R, Jana, Jade, Marie V, Astrid, Elke V, Barbara, Hanne, Lies, Mirthe, Frauke, Nathalie, Lizzie

Muzikale begeleiding : Catherine Mertens en Dieter Poinet

Dokter : Colette Wonner

Reisbegeleiding : Luc, Bob, Jan, David, Steven, Elien

Eindverantwoordelijke reisbegeleiding (LMK bestuur) : Nicole, Karina, Rita, Hilde, An

Mascotte : Lina

Controlegroepjes (steeds melden bij de verantwoordelijke persoon)

Rita : Ines, Jasmijn, Emma, Eline

Hilde : Barbara, Camille, Marie R, Jana

An : Karen, Sharon, Lies, Soetkin D

Karina en Bob : Elien L, Marie V, Helena, Tereza

Lizzie : Noor, Hermelijn, Esther

Dorien : Lara, Astrid, Elke V, Nathalie

Katrien B : Annelise, Johanna, Frauke

Sophrani en David : Hanne, Mirthe, Lotte, Laura

Elke en Steven : Soetkin G, Ina, Jade

*Laat de keuzes die je maakt
een weerspiegeling zijn van je
dromen, niet van je angsten.*

Nelson Mandela

Verdeling kamers

Pretoria -1322 backpackers (4 nachten)

8 : Marie, Laura, Lotte, Elien L, Lara, Frauke, Soetkin G, Ina
4 : Barbara, Camille, Hanne, Jade
5 : Astrid, Elke, Nathalie, Mirthe, Dorien
3 : Tereza, Helena
5 : Eline, Marie R, Emma, Jasmijn, Ines
3 : Noor, Hermelijn, Esther
2 : Katrien, Annelise
4 : Soetkin D, Lies, Jana, Johanna
3 : Sharon, An, Karen
6 x 2 : Nicole en Luc, Karina en Bob, Steven en Elke, Lizzie en Jan, Sophrani en David, Dieter en Elien (Lina)
4 x 1 : Rita, Hilde, Colette, Catherine

Durban – Ansteys Beach (2 nachten)

6 : Laura, Elien, Marie V, Frauke, Lotte, Soetkin G
5 : Soetkin D, Lies, Johanna, Marie R, Jana
4 : Jasmijn, Eline, Ines, Emma
4 : Helena, Esther, Hermelijn, Tereza
7 : Sharon, Ina, Barbara, Camille, Katrien, Annelise, Jade
4 : Elke, Hanne Mirthe, Noor
4 : Nathalie Astrid, Dorien en Lara
2 : Karen en An (Starfish Cabin)
6 x 2 : Nicole en Luc, Karina en Bob, Elien en Dieter(Lina), Steven en Elke, Lizzie en Jan, David en Sophrani
2 : dames (zelf kiezen)
2 : dames (zelf kiezen)

Mthatha – Savoy Hotel (1 nacht)

18 x 2 : Tereza en Helena, Ines en Esther, Katrien en Annelise, Camille en Barbara, Ina en Soetkin G, Elien en Marie V, Dorien en Lara, An en Karen, Astrid en Elke, Frauke en Sharon, Mirthe en Nathalie, Jasmijn en Emma, Hanne en Jade, Noor en Hermelijn, Marie R en Eline , Lies en Soetkin D, Johanna en Jana, Lotte en Laura
9 x 2 : Steven en Elke, Sophrani en David, Lizzie en Jan, Nicole en Luc, Karina en Bob, Dieter en Elien (Lina), 2 dames, 1 dame, 1 dame

East-London – Santa Paloma Guest Farm (2 nachten)

8 : Hanne, Nathalie, Elke, Dorien, Mirthe, Astrid, Jade, Lara (Dorm 1)
3/4 : An, Karen, Sharon (Sunbird room)
8 : Jana, Lies, Marie R, Soetkin D, Johanna, Hermelijn, Esther, Noor (Dorm 2)
8 : Laura, Lotte, Elien, Marie V, Helena, Tereza, Frauke, Ines (Dorm 3)
8 : Ina, Soetkin G, Barbara, Katrien, Camille, Eline, Emma, Jasmijn (Dorm 4)
4 : Sophrani, David, Lizzie, Jan (Hoopoe Room)
3 x 2 : Hilde en Rita (Lourie Room), Dieter en Elien (Lina)(Tinkerbird Room), Steven en Elke (Oriole Room)
4 : Nicole, Luc, Karina, Bob (Drongo Room)
Bij broer van Colette : Annelise, Colette, Catherine, Christo en Chauffeur

Port Elizabeth : gastgezinnen (2 nachten) (per twee)

Katrien en Annelise	Ines en Jasmijn
Laura en Lotte	Emma en Eline
Dorien en Frauke	Johanna en Lies
Marie V en Elien	Jana en Soetkin D
Lara en Astrid	Hermelijn en Hanne
An en Karen	Esther en Noor
Tereza en Helena	Mirthe en Barbara
Jade en Sharon	Elke V en Nathalie
Camille en Marie R	Soetkin G en Ina
Koppels	dames

Addo Elephant Rest Camp (1 nacht)

4 : Marie R, Jasmijn, Emma, Eline
 4 : Hanne, Elke V, Nathalie, Mirthe
 4 : Elien, Lara, Astrid, Barbara
 4 : Ina, Soetkin G, Camille, Jade
 4 : Helena, Tereza, Katrien, Annelise
 4 : Noor, Esther, Hermelijn, Ines
 4 : Lies, Johanna, Jana, Soetkin D
 4 : Lotte, Marie V, Frauuke, Laura
 4 : Catherine, Rita, Hilde, Colette
 4 : Nicole, Luc, Karina, Bob
 3 : Dorien, Sharon, An
 3 : Dieter, Elien, Karen (Lina)
 5 x 2 : Sophrani en David, Elke en Steven, Lizzie en Jan, Christo, chauffeur

African Array backpackers – Plettenberg Bay (3 nachten)

12 : Barbara, Soetkin G, Nathalie, Ina, Laura, Hanne, Elien, Mirthe, Jade, Marie V, Frauuke, Lotte (Fish Eagle Dorm)
 14 : Ines, Jasmijn, Eline, Maria R, Emma, Noor, Hermelijn, Johanna, Jana, Esther, Lies, Soetkin D, Tereza, Helena (King Protea Dorm)
 8 : Dorien, Annelise, Katrien, Sharon, Astrid, Elke, Camille, Lara (Dainty Sugarbush)
 6 : Steven en Elke, Sophrani en David, Lizzie en Jan (Loerie Room)
 4 : Catherine, Colette, Hilde Buzzard Room)
 2 : Dieter, Elien (Lina) (Fynbos Room)
 3 : An, Karen (Suikernos Room)
 5 : Nicole, Luc, Karina, Bob, Rita (Protea Room)

Pinelodge Resort – George (3 nachten)

5 : Jasmijn, Eline, Ines, Emma, Annelise
 5 : Laura, Marie V, Lotte, Elien, Frauuke
 5 : Lies, Johanna, Jana, Marie R, Soetkin D
 5 : Helena, Tereza, Noor, Hermelijn, Esther
 5 : Soetkin G, Ina, Lara, Dorien, Sharon
 5 : Jade, Camille, Barbara, Astrid, Katrien
 5 : Nathalie, Hanne, Elke, Mirthe
 6 : Dieter, Elien, Karen, An, Sophrani, David (Lina)
 6 : Elke, Steven, Catherine, Lizzie, Jan, Colette
 6 : Nicole, Luc, Karina, Bob, Hilde, Rita
 1 : Christo
 1 : chauffeur

Garden Route game Lodge – Albertinia (1 nacht) (per twee)

Soetkin G en Dorien	Astrid, Lara
Ina, Mirthe	Eline, Hermelijn
Hanne, Nathalie	Helena, Tereza
Esther, Noor	Karen, An
Lotte, Marie V	Annelise, Katrien
Laura, Elien	Sharon, Jade
Camille, Barbara	Jasmijn, Emma
Marie R, Jana	Lies, Soetkin D
Johanna, Frauuke	Ines, Elke
koppels	

Stoked backpackers Muizenberg (2 nachten)

13 : Johanna, Lies, Marie R, Jana, Hermelijn, Soetkin D, Emma, Eline, Jasmijn, Ines, Noor, Esther, Camille
 10 : Elien, Marie V, Laura, Lotte, Frauuke, Astrid, Lara, Helena, Tereza, Barbara
 7 : An, Karen, Sharon, Katrien, Dorien, Soetkin G, Ina
 6 : Elke V, Nathalie, Mirthe, Hanne, Jade, Annelise
 5 bed family room: Jan, Lizzie, David en Sophrani
 3 bed family room: Dieter, Elien en Lina
 3 x 2 : Steven en Elke (Twin room), Bob en Karina (new double room), Luc en Nicole
 4 : Rita, Hilde, Catherine, Colette (Deluxe dorm room)

Het sappige Zuid-Afrikaanse taaltje

Persoonlijke voornaamwoorden

ek-my (ik-mij)
jy-jou (jij-jou)
hy-hom (hij-hem)
sy-haar(zij-haar)
ons (wij/ons)
julle (jullie)
hulle (zij/hen/hun)

Zelfstandige naamwoorden vormen hun meervoud door toevoeging van -e of -s :
dorp – dorpe, winkel – winkels

Er is maar één bepaald **lidwoord** voor alle zelfstandige naamwoorden, nl. *die*, het onbepaald lidwoord is altijd 'n : *die man, die vrouw, die kind*; 'n *man, 'n vrouw, 'n kind*

In het Afrikaans worden **werkwoorden** nauwelijks vervoegd.

<i>Ek is</i> (ik ben)	ons is (wij zijn)
<i>Jy/u is</i> (jij/u bent)	jullie is (jullie zijn)
<i>hy/sy/dit is</i> (hij/zij/het is)	hulle is (zij zijn)

De infinitief en de tegenwoordige tijd hebben altijd dezelfde vorm, behalve bij de werkwoorden "zijn en hebben" en bij werkwoorden die een voorvoegsel hebben :

Wees (zijn) – is
hê (hebben) – het
aanneem (aannemen) – neem aan

De verleden tijd wordt gevormd met *het* + *(ge)* + *grondvorm* en de toekomstige tijd met *sal* + *grondvorm* : *doen – ek het gedaan – ek sal doen*

De enige uitzondering op deze regel is het werkwoord zijn : *ek was* (ik was)

Ontkenningen : het Afrikaans gebruikt een dubbele ontkenning (net zoals het Frans) : *hy het dit nie gedoen nie*.

Enkele leuke Afrikaanse woorde :

<i>aandete</i>	<i>avondeten</i>	<i>kieke</i>	<i>foto</i>
<i>Afklim(die bus afklim)</i>	<i>afstappen</i>	<i>Kragprop, muurprop</i>	<i>Stekker, stopcontact</i>
<i>aftrekplek</i>	<i>Parkeerplaats (naast de snelweg)</i>	<i>lemoen</i>	<i>sinaasappel</i>
		<i>lugreëling</i>	<i>airconditioning</i>
<i>aptytwekker</i>	<i>aperitief</i>	<i>Luitjie gee</i>	<i>telefoontje geven</i>
<i>baaibroek/baaikostuum</i>	<i>zwembroek/badpak</i>	<i>maak</i>	<i>doen</i>
<i>baba</i>	<i>baby</i>	<i>meisie/meisieskoor</i>	<i>meisje/meisjeskoor</i>
<i>bedorwe brokkie</i>	<i>verwend kind</i>	<i>Naweek</i>	<i>weekend</i>
<i>beesvleis</i>	<i>rundsvlees</i>	<i>oorskietkos</i>	<i>restjies (eten)</i>
<i>besigheidsure</i>	<i>openingstijden</i>	<i>Opklim, ek klim die bus op</i>	<i>Instappen, ik stap in de bus</i>
<i>bobbejaan</i>	<i>baviaan</i>	<i>peuselhappie</i>	<i>snack</i>
<i>Braai</i>	<i>Barbecue</i>	<i>plakkies</i>	<i>sandalen</i>
<i>dankie</i>	<i>dankje</i>	<i>renoster</i>	<i>neushoorn</i>
<i>eetplek</i>	<i>restaurant</i>	<i>rukkie</i>	<i>poosje</i>
<i>grondboontjie</i>	<i>pinda</i>	<i>Sneesdoek(ie)</i>	<i>(papieren) Zakdoek</i>
<i>hysbak</i>	<i>lift</i>	<i>sponskoek</i>	<i>cake</i>
<i>kaal</i>	<i>naakt</i>	<i>strokiesverhaal</i>	<i>stripverhaal</i>
<i>kameelperd</i>	<i>giraf</i>	<i>suurlemoen</i>	<i>citroen</i>
<i>kieke</i>	<i>foto</i>	<i>teerpad</i>	<i>geasfalteerde weg</i>
<i>kombuis</i>	<i>keuken</i>	<i>toebroodjie</i>	<i>boterham</i>
<i>Kompakskyf</i>	<i>Cd</i>	<i>vanoggent</i>	<i>deze ochtend</i>
<i>kortbroek</i>	<i>short</i>	<i>vonkelwater/vonkelwijn</i>	<i>sputwater/schuimwijn</i>

Over het Zuid-Afrikaanse volkslied

Het volkslied van Zuid-Afrika is sinds 1997 een lied dat uit twee oudere liederen is samengesmeed, namelijk Nkosi sikelel' iAfrika en Die Stem van Suid-Afrika.

Nkosi sikelel' iAfrika was een veelgehoord lied van de vrijheidsbeweging ten tijde van de apartheid. Die Stem van Suid-Afrika was het officiële volkslied van Zuid-Afrika tijdens het apartheidsregime. In 1994 maakte toenmalig president F.W. de Klerk beide liederen officieel tot volkslied. In 1997 werd in de nieuwe grondwet de huidige tekst officieel tot volkslied verklaard. Het is een gecombineerde en ingekorte versie van beide liederen, met een nieuw toegevoegd stuk Engelse tekst. Het bevat woorden van 5 van de 11 officiële talen van Zuid-Afrika.

Je kan het lied beluisteren op You tube : South Africa National Anthem "Nkosi sikelel' iAfrika"

Nkosi sikelel' iAfrika	God zegene Afrika
Xhosa / Zoeloe Nkosi sikelel' iAfrika Maluphakanyisw' uphondo lwayo, Yizwa imithandazo yethu, Nkosi sikelela, thina lusapho lwayo.	God zegene Afrika Laat haar glorie tot de hemel reiken Aanhoor onze gebeden God, zegen ons, Uw kinderen
Zuidelijk Sotho Morena boloka setjhaba sa heso, O fedise dintwa le matshwenyeho, O se boloke, O se boloke setjhaba sa heso, Setjhaba sa South Afrika - South Afrika.	God, wij bidden u, bescherm ons volk Grijp in en beëindig alle strijd Bescherm ons, bescherm ons volk Het volk van Zuid-Afrika Zuid-Afrika!
Afrikaans Uit die blou van onse hemel, Uit die diepte van ons see, Oor ons ewige gebergtes, Waar die kranse antwoord gee,	Uit het blauw van onze hemel, Uit de diepte van onze zee, Over onze eeuwige gebergtes, Waar de rotsen antwoord geven,
Engels Sounds the call to come together, And united we shall stand, Let us live and strive for freedom, In South Africa our land.	Klinkt de roep tot samenkomst, En verenigd zullen wij staan, Laten we leven en streven naar vrijheid, In Zuid-Afrika, ons land.

Citaat van de dag

“Iedere taal geeft een unieke kijk op het leven.” Federico Fellini (1920-1993)

[illegible]

We can change
the world
and make it
a better place.
It is in
your hands
to make
a difference.

-Nelson Mandela-

